

ČEP

1. kapitola

1–5 Gn 46,8–27

5 Dt 10,22

6 Gn 50,26

7 Gn 47,27

Dt 26,5

Ž 105,24

>Sk 7,17

8 >Sk 7,18

10n Ž 105,25

11 :Gn 15,13

Dt 26,6;

:Gn 47,11

12 :Nu 22,3

17 :Př 16,6;

Da 3,16–18

Sk 5,29

20 :Kaz 8,12

22 >Sk 7,19

2. kapitola

1 Ex 6,20

Nu 26,59

2 >Sk 7,20

Žd 11,23

3 :Gn 6,14

4 Nu 26,59

10 >Sk 7,21

11nn

>Sk 7,23nn

Žd 11,24n

14 :Sk 7,35

DRUHÁ MOJŽÍŠOVA

(EXODUS)

Vyvedení z Egypta

UTRPENÍ IZRAELE V EGYPTĚ

Nástupem nového faraóna nastává Jákobovu rodu v Egyptě velké trápení.

1 Toto jsou jména synů Izraelových, kteří přišli do Egypta s Jákobem; každý přišel se svou rodinou: **2**Rúben, Šimeón, Lévi a Juda, **3**Isachar, Zabulón a Benjamín, **4**Dan a Neftalí, Gád a Ašer. **5**Všech, kdo vzešli z Jákobových beder, bylo sedmdesát. Josef už byl v Egyptě. **6**Potom zemřel Josef a všichni jeho bratři i celé to pokolení. **7**Ale Izraelci se rozplodili, až se to jimi hemžilo, převelice se rozmnožili a byli velice zdatní; byla jich plná země.

8V Egyptě však nastoupil nový král, který o Josefovi nevěděl. **9**Ten řekl svému lidu: „Hle, izraelský lid je početnější a zdatnější než my. **10**Musíme s ním nakládat moudře, aby se nerozmnožil. Kdyby došlo k válce, jistě by se připojil k těm, kdo nás nenávidí, bojoval by proti nám a odtáhl by ze země.“ **11**Ustanovili tedy nad ním dráby, aby jej ujařmovali robotou. Musel stavět faraónovi města pro sklady, Pitom a Raamses. **12**Avšak jakkoli jej ujařmovali, množil se a rozmáhal dále, takže měli z Izraelců hrůzu. **13**Proto začali Egyptané Izraelce surově zotročovat. **14**Ztrpčovali jim život tvrdou otročinou při výrobě cihel a všelijakou prací na poli. Všechnu otročinu, kterou na ně uvalili, jim ještě ztěžovali surovostí.

15Egyptský král poručil hebrejským porodním bábám, z nichž jedna se jmenovala Šifra a druhá Púa: **16**„Když budete pomáhat Hebrejkám při porodu a při slehnutí^a zjistíte, že to je syn, usmrťte jej; bude-li to dcera, aťsi je naživu.“ **17**Avšak porodní báby se bály Boha a rozkazem egyptského krále se neřídily. Nechávaly hochy naživu. **18**Egyptský král si porodní báby předvolal a řekl jim: „Co to děláte, že necháváte hochy naživu?“ **19**Porodní báby faraónovi odvětily: „Hebrejky nejsou jako ženy egyptské; jsou plné života. Porodí dříve, než k nim porodní bába přijde.“ **20**Bůh pak těm porodním bábám prokazoval dobrodiní a lid se množil a byl velmi zdatný. **21**Protože se porodní báby bály Boha, požehnal jejich domům. **22**Ale farao vše-

KNIHA MOJŽÍŠOVA

DRUHÁ,

KTERÁŽ SLOVE EXODUS.

KAPITOLA 1.

Jména i rozmnožení synů Jákobových, 8. a velké trápení jich v Egyptě.

- 1**Tato *jsou pak jména synů Izraelských, kteříž vešli do Egypta s Jákobem; každý s čeledí svou přišel: **2**Ruben, Simeon, Lévi a Juda; **3**Izachar, Zabulon a Beniamin; **4**Dan a Neftalím, Gád a Asser. **5**A bylo všech osob poslých z bedr Jákobových *sedmdesáte duší; Jozef pak byl v Egyptě. **6**I umřel *Jozef a všickni bratří jeho, a všecken ten rod. **7**Synové *pak Izraelští rozmnožili se a rodili se v hojnosti; a rozhojňovali se, i zsilili se náramně velmi, a naplněna jest jimi země. **8**V tom povstal král nový v Egyptě, kterýž neznal Jozefa. **9**Ten řekl lidu svému: Aj, lid synů Izraelských jest mnohý a silnější nad nás. **10**Nuže, opatrně sobě počínejme před ním, aby se nerozmohl; a když by přišla válka, aby se nepřipojil i on k nepřátelům našim, a nebojoval proti nám, a nevyšel z země. **11**Protož ustanovili nad ním úředníky, kteříž by plat vybírali, aby je trápili břemeny svými. I vystavěl lid Izraelský Faraonovi města skladů, Fiton a Raamses. **12**Ale čím více trápili jej, tím více rostl a tím se více rozmáhal. I vzali sobě syny Izraelské v ošklivost. **13**A tak *podrobovali Egyptští syny Izraelské v službu těžkou. **14**A k hořkosti přivodili život jejich robotami těžkými, v hlině a cihlách a ve všelijakém díle na poli, mimo všelikou potřebu svou, k níž práce jejich užívali nenáležitě a bez lítosti. **15**I poručil král Egyptský babám Hebrejským, z nichž jedna sloula Sefora a druhá Fua, **16**A řekl: Když budete pomáhati ženám Hebrejským při porodu, a uzříte, že již rodí, byl-li by syn, zabíte ho, pakli dcera, tedy ať jest živa. **17**Bály se pak ty baby Boha, a nečinily tak, jakž jim poručil král Egyptský, ale živých nechávaly pacholíků. **18**Povolav tedy bab král Egyptský, mluvil jim: Proč jste to učinily, že jste živé zachovaly pacholíky? **19**I odpověděly baby Faraonovi: Nejsou ženy Hebrejské jako ženy Egyptské; nebo ony jsou silněj-

šího přirození. Dříve než přijde k nim baba, *ony* porodí.

20^I učinil dobře Bůh těm babám. A rozmnožen jest lid, a zsilili se velmi.

21^I stalo se pak proto, že se bály baby ty Boha, vzdělal jim domy.

22^I přikázal Faraó všemu lidu svému, řka: Každého syna, kterýž se narodí, *do řeky uvrzte; každé pak dcery nechte živé.

KAPITOLA 2.

Mojžíš narozen i odchován,

11. vraždu spáchal, 14. utekl, 20. oženil se,

22. a Izrael v ssoužení svém k Bohu úpěl.

1^I Odšed pak muž jeden z domu Léví, vzal dceru *z pokolení Léví.

2^I počala žena ta, a porodila syna; a viduci, že jest *krásný, kryla ho za tři měsíce.

3^A když ho nemohla déle tajiti, vzala mu ošitku z sítí, a omazala ji klím a smolou; a vložila do ní to dítě, a vyložila do rákosí u břehu řeky.

4^A postavila sestru jeho zdaleka, aby zvěděla, co se s ním dítě bude.

5^A v tom sešla dcera Faraonova, aby se myla v řece; a děvečky její procházely se po břehu řeky. A uzřevši ošitku mezi rákosím, poslala děvečku svou, a vzala ji.

6^A když otevřela, uzřela dítě; a aj, plakalo pacho-látko. A slitovavši se nad ním, řekla: Z dětí Hebrejských jest toto.

7^I řekla sestra jeho k dceři Faraonově: Mám-li jíti a zavolati tobě chůvy z žen Hebrejských, kteráž by odchovala tobě dítě?

8^Odpověděla dcera Faraonova: Jdi. Tedy šla děvečka a zavolala matky toho dítěte.

9^I řekla jí dcera Faraonova: Vezmi toto dítě, a odchovej mi je; a jáť dám mzdu tvou. I vzala žena dítě, a chovala je.

10^A když odrostlo pachole, dovedla je k dceři Faraonově, *kteráž jej měla za syna; a nazvala jméno jeho Mojžíš, řkuci: Nebo jsem ho z vody vytáhla.

11^I stalo se ve dnech těch, *když vyrostl Mojžíš, že vyšel k bratrům svým, a hleděl na trápení jejich. Uzřel také muže Egyptského, an tepe muže Hebrejského, *jednoho* z bratrů jeho. A sem i tam se ohlédná, vida, že žádného tu není, zabil Egyptského, a zahrabal jej v písku.

12^Vyšed potom druhého dne, a aj, dva muži Hebrejští vadili se. I řekl tomu, kterýž křivdu činil: Proč tepeš bližního svého?

13^Kterýžto odpověděl: *Kdo tě ustanovil knížetem a soudcí nad námi? Zdali zabiti mne myslíš,

mu svému lidu rozkázal: „Každého syna, který se *jim* narodí, hodte do Nilu; každou dceru nechte naživu.“

MOJŽÍŠ POVOLÁN K ZÁCHRANĚ IZRAELE

Narození a příprava

Narození Mojžíše, jeho pobyt na egyptském dvoře a útěk do midjánské země.

2¹ Muž z Léviova domu šel a vzal si lévijskou dceru. 2² Žena otěhotněla a porodila syna. Když viděla, jak je půvabný, ukrývala ho po tři měsíce. 3^A Ale déle už ho ukrývat nemohla. Proto pro něho připravila ze třtiny ošatku, vymazala ji asfaltem a smolou, položila do ní dítě a vložila do rákosí při břehu Nilu. 4^Jeho sestra se postavila opodál, aby zvěděla, co se s ním stane. 5^Tu sestoupila faraónova dcera, aby se omývala v Nilu, a její dívky se procházely podél Nilu. Vtom uviděla v rákosí ošatku a poslala svou otrokyni, aby ji přinesla. 6^Otevřela ji a spatřila dítě, plačícího chlapce. Bylo jí ho líto a řekla: „Je z hebrejských dětí.“ 7^Jeho sestra se faraónovy dcery otázala: „Mám jít a zavolat kojnou z hebrejských žen, aby ti dítě odkojila?“ 8^Faraónova dcera jí řekla: „Jdi!“ Děvče tedy šlo a zavolovalo matku dítěte. 9^Faraónova dcera jí poručila: „Odnes to dítě, odkoj mi je a já ti zaplatím.“ Žena vzala dítě a odkojila je. 10^Když dítě odrostlo, přivedla je k faraónově dceři a ona je přijala za syna. Pojmenovala ho Mojžíš^b (*to je Vytahující*). Řekla: „Vždyť jsem ho vytáhla z vody.“

11^V oněch dnech, když Mojžíš dospěl, vyšel ke svým bratrům a viděl jejich robotu. Spatřil nějakého Egyptana, jak ubíjí Hebreje, jednoho z jeho bratrů. 12^[11b] Rozhlédl se na všechny strany, a když viděl, že *tam* nikdo není, ubil Egyptana a zahrabal do písku. 13^[12] Když vyšel druhého dne, spatřil dva Hebreje, jak se rvali. Řekl tomu, který nebyl v právu: „Proč *chceš* ubít svého druha?“ 14^[13] Ohradil se: „Kdo tě ustanovil nad námi za velitele a soudce? Máš

^a Dosl.: nad (porodními) kameny. Kamenů se užívalo jako porodních stolic. Smysl výrazu je nejasný, někteří vykladači se domnívají, že se jedná o rodidla.

^b H. Mošé = Vytahující (aktivní participium), ale patrně jde o pohebrejštěný tvar egyptského jména, jež se vyskytuje u mnoha jmen faraónů ve smyslu „syn“, tj. některého božstva, v daném případě patrně božského Nilu. Aktivní tvar hebrejské podoby jména naznačuje spásitelný zásah Hospodinův, který Mojžíše činí zachránce lidu; „vytahuje“ jej z egyptského ohrožení (sr 1,16).

BKR

Kapitola 1.

1 *1 Mojž. 46,8.

5 *1 Mojž. 46,27.

6 *1 Mojž. 50,26.

7 *Žalm 105,24.

Skutk. 7,17.

13 *4 Mojž. 20,15.

22 *Skutk. 7,19.

Kapitola 2.

1 *k. 6,20.

4 Mojž. 26,59.

2 *Skutk. 7,20.

Žid. 11,23.

10 *Skutk. 7,21.

11 *Žid. 11,25.

Skutk. 7,23.

13 *Skutk. 7,27.28.

ČEP

15 :Gn 24,11 29,2
 18 Nu 10,29
 :Ex 3,1 4,18
 18,1nn
 Sd 1,16
 21 Ex 18,2
 :Nu 12,1
 22 :Sd 18,30
 :Ex 4,20 18,3
 1Pa 23,15
 >Sk 7,29
 23 Jk 5,4
 24 Ž 105,8;
 Gn 15,18 26,3
 28,13n 46,3n

3. kapitola

1nn >Sk 7,30–34

1 Ex 4,18 18,1
 :2,18
 Nu 10,29
 Sd 1,16 4,11;
 Ex 18,5 24,13
 1Kr 19,8
 2 :Gn 16,7
 22,11.15
 Nu 22,22nn
 Sd 6,11n 13,3;
 Dt 33,16

4 :Gn 22,11

5 :Joz 5,15;
 :Gn 28,17

6 Gn 28,13

>Mt 22,32

Mk 12,26

L 20,37;

:1Kr 19,13

7 Ex 2,23

:Neh 9,9

Ž 106,44

8 Ex 6,6; 13,5

Lv 20,24

Nu 13,27

Dt 26,9

11 Ex 4,10

:Sd 6,15

15 18,18

2S 7,18 Jr 1,6

12 :Gn 28,15 31,3

Dt 31,8.23

Sd 6,16 Jr 1,8

13 :J 17,6.26

14 :Ex 6,3

Iz 42,8

Mal 3,6 Zj 1,4.8

15 Ž 135,13

Oz 12,6

16 Ex 4,29;

:Gn 50,24

L 1,68

18 Ex 4,31;

7,16; 5,1.3;

Nu 23,3

19 Ex 5,2.4

20 Ex 12,30n

21 Gn 15,14

22 Ex 11,2n

12,35n

v úmyslu mě zavraždit, jako jsi zavraždil toho Egyptana?“ Mojžíš se ulekl a řekl si: „Jistě se o věci už ví!“ 15[14]Farao o tom *vsutku* uslyšel a chtěl dát Mojžíše zavraždit. Ale Mojžíš před faraónem uprchl a usadil se v midjánské zemi; posadil se u studny. 16[15]Midjánský kněz měl sedm dcer. Ty přišly, vážily vodu a plnily žlaby, aby napojily stádo svého otce. 17[16]Tu přišli pastýři a odháněli je. Ale Mojžíš vstal, ochránil je a napojil jejich stádo. 18[17]Když přišly ke svému otci Reúelovi^c, zeptal se: „Jak to, že jste dnes přišly tak brzo?“ 19[18]Odpověděly: „Nějaký Egyptan nás vysvobodil z rukou pastýřů. Také nám ochotně navázil vodu a napojil stádo.“ 20[19]Reúel se zeptal svých dcer: „Kde je? Proč jste tam toho muže nechaly? Zavolejte ho, ať pojí chléb!“ 21[20]Mojžíš se rozhodl, že u toho muže zůstane, a on mu dal svou dceru Sipuru za manželku. 22[21]Ta porodila syna a Mojžíš mu dal jméno Geršóm (*to je Hostem-tam*). Řekl: „Byl jsem hostem v cizí zemi.“

23[22]Po mnoha letech egyptský král zemřel, ale Izraelci vzdychali a úpěli v otročině *dál*. Jejich volání o pomoc vystupovalo z té otročiny k Bohu. 24[23]Bůh vyslyšel jejich sténání, Bůh se rozpomněl na svou smlouvu s Abrahamem, Izákem a Jákobem, 25[24]Bůh na syny Izraele pohleděl, Bůh se *k nim* přiznal.

Setkání s Hospodinem

Hospodin posílá Mojžíše, aby vyvedl soužený Boží lid z Egypta.

3 1Mojžíš pásal ovce svého tchána Jitra, midjánského kněze. Jednou vedl ovce až za step a přišel k Boží hoře, k Chorébu. 2Tu se mu ukázal Hospodinův posel v plápolajícím ohni uprostřed trnitého keře. *Mojžíš* viděl, jak keř v ohni hoří, ale není *jím* stráven. 3Řekl si: „Zajdu se podívat na ten veliký úkaz, proč keř neshoří.“ 4Hospodin viděl, že odbočuje, aby se podíval. I zavolal na něho Bůh zprostředku keře: „Mojžíši, Mojžíši!“ Odpověděl: „Tu jsem.“ 5Řekl: „Nepřibližuj se sem! Zuj si opánky, neboť místo, na kterém stojíš, je půda svatá.“ 6A pokračo-

^c Podání sz zachovalo jméno Mojžíšova tchána nejednotně (:3,1 aj.; sr Nu 10,29, pozn.).

^d Jiní překládají: „Budu, který budu“ s výhledem na konečné Hospodinovo vítězství. Spíše však jde o to ujistit lid bezprostřední Hospodinovou přítomností a jeho pohotovostí k pomoci. Jméno Jahve (jež nahrazujeme českým Hospodin) vždycky připomínalo Izraeli Boha blízkého, Spasitele.

jako jsi zabil Egyptského? Protož ulekl se Mojžíš a řekl: Jistě známá jest ta věc.

14A uslyšav Farao tu věc, hledal zabiti Mojžíše. Ale Mojžíš utekl od tváři Faraonovy, a bydlil v zemi Madianské; i usadil se podlé studnice.

15Kníže pak Madianské mělo sedm dcer. Kteréžto přišedše, vážily *vodu*, a nalivaly do koryt, aby napájely dobytek otce svého.

16I přišli pastýři, a odehnali je. Tedy Mojžíš vstav, pomohl jim *a napojil dobytek jejich.

17A když se navrátily k Raguelovi, otci svému, řekl *on*: Jakž jste to dnes tak brzo přišly?

18Odpověděly: Muž Egyptský vysvobodil nás z ruky pastýřů; ano také ochotně navázil nám *vody*, a napojil dobytek.

19I řekl dcerám svým: Kdež pak jest? Pročž jste pustily muže toho? Povolejte ho, ať pojí chleba.

20A svolil Mojžíš *k tomu*, aby bydlil s mužem tím. Kterýžto dal *Zeforu, dceru svou, Mojžíšovi.

21I porodila syna, a *nazval jméno jeho Gerson; nebo řekl: Příchozí jsem byl v zemi cizí.

22Stalo se pak po mnohých časích, že umřel král Egyptský; a synové Izraelští úpěli pro roboty, a křičeli. I vstoupil k Bohu křik jejich pro roboty.

23A uslyšel Bůh nařikání jejich, a rozpomenul se Bůh na smlouvu svou s Abrahamem, Izákem a Jákobem.

24I vzhlédl Bůh na syny Izraelské, a poznal Bůh.

KAPITOLA 3.

Mojžíš když měl jíti k Faraonovi, 11. výmluvy užíval, 12. ale Bůh jej při všem výborně zpravil.

1Mojžíš pak pásal dobytek Jetry tchána svého, kněze Madianského, a hnav stádo po poušti, přišel až k hoře Boží Oréb.

2Tedy ukázal se mu anděl Hospodinův v *plameni ohně z prostředku kře. I viděl, a aj, keř hořel ohněm, a však neshořel.

3Protož řekl Mojžíš: *Půjdu nyní, a spatřím vidění toto veliké, proč neshoří keř.

4Vida pak Hospodin, že jde, aby pohleděl, *zavolal naň Bůh z prostředku kře, a řekl: Mojžíši, Mojžíši! Kterýžto odpověděl: Aj, teď jsem.

5I řekl: Nepřistupuj sem, szuj obuv svou s noh svých; nebo místo, na kterémž ty stojíš, země svatá jest.

6A řekl: *Já jsem Bůh otce tvého, Bůh Abrahamův, Bůh Izákův, a Bůh Jákobův. †I zakryl Mojžíš tvář svou, (nebo se bál), aby nepatřil na Boha.

7Jemužto řekl Hospodin: *Zřetelně viděl jsem trápení lidu mého, kterýž jest v Egyptě; a křik je-

- jich pro *přísnost* úředníků jeho slyšel jsem; nebo znám bolesti jeho.
- 8Protož jsem sstoupil, abych vysvobodil jej z ruky Egyptských, a vyvedl jej z země té *do země dobré a prostranné, do země oplývající mlékem a strdí, na místa Kananejského a Hetejského, a Amorejského a Ferezejského, a Hevejského a Jebuzejského.
- 9Nebo nyní, aj, křik synů Izraelských přišel ke mně; viděl jsem také i ssouzení, jímž je ssuzují Egyptští.
- 10Protož, *nyní poď a pošli tě k Faraonovi; a vyvedeš lid můj, syny Izraelské z Egypta.
- 11I řekl Mojžíš Bohu: *Kdo jsem já, abych šel k Faraonovi, a abych vyvedl syny Izraelské z Egypta?
- 12I odpověděl: *Však budu s tebou; a toto budeš mítí †znamení, že jsem já tě poslal: Když vyvedeš lid ten z Egypta, sloužiti budete Bohu na hoře této.
- 13I řekl Mojžíš Bohu: Aj, já půjdu k synům Izraelským a dím jim: Bůh otců vašich poslal mne k vám. Řeknou-li mi: Které jest jméno jeho? co jim odpovím?
- 14I řekl Bůh Mojžíšovi: JSEM, KTERÝŽ *JSEM. Řekl dále: Takto díš synům Izraelským: JSEM poslal mne k vám.
- 15Řekl ještě Bůh Mojžíšovi: Takto díš synům Izraelským: Hospodin, Bůh otců vašich, Bůh Abrahamův, Bůh Izákův, a Bůh Jákobův poslal mne k vám; toť *jest jméno mé na věčnost, a tať jest památka má po všecy věky.
- 16Jdi, a shromáždě starší Izraelské, mluv jim: Hospodin Bůh otců vašich ukázal mi se, Bůh Abrahamův, Bůh Izákův, a Bůh Jákobův, řka: Rozpomínaje, rozpomenul jsem se na vás, a na to, co se vám dalo v Egyptě.
- 17Protož jsem řekl: Vyvedu vás z trápení *Egyptského do země Kananejského, a Hetejského, a Amorejského, a Ferezejského, a Hevejského, a Jebuzejského, do země oplývající mlékem a strdí.
- 18I poslechnou hlasu tvého. Půjdeš pak ty a starší Izraelští k králi Egyptskému, a díte jemu: *Hospodin Bůh Hebrejský potkal se s námi; protož nyní, nechť medle jdeme cestou tří dnů na poušť, abychom obětovali Hospodinu Bohu našemu.
- 19Ale já vím, žeť vám nedopustí král Egyptský jíti; leč v ruce silné.
- 20Protož vztáhnu ruku svou, a bítí budu Egypt divnými věcmi svými, kteréž činiti budu u prostřed něho; a potom propustí vás.
- 21A dám milost lidu tomuto před očima Egyptských. I stane se, že když půjdete, neodejdete prázdní.
- 22Ale vypůjčí žena od sousedy své, a od hospodyně domu svého klínů stříbrných, a klínů zlatých a roucha; i vložíte *to* na syny a na dcery své, a *tak* obloupíte Egypt.

val: „Já jsem Bůh tvého otce, Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh Jákobův.“ Mojžíš si zakryl tvář, neboť se bál na Boha pohledět. 7Hospodin dále řekl: „Dobře jsem viděl ujařmení svého lidu, který je v Egyptě. Slyšel jsem jeho úpění pro *bezohlednost* jeho poháněčů. Znam jeho bolesti. 8Sestoupil jsem, abych jej vysvobodil z moci Egypta a vyvedl jej z oné země do země dobré a prostorné, do země oplývající mlékem a medem, na místo Kenaanců, Chetejců, Emořejců, Perizejců, Chivejců a Jebúsejců. 9Věru, úpění Izraelců dolehlo nyní ke mně. Viděl jsem také útlak, jak je Egyptané utlačují. 10Nuže poď, pošlu tě k faraónovi a vyvedeš můj lid, Izraelce, z Egypta.“ 11Ale Mojžíš Bohu namítal: „Kdo jsem já, abych šel k faraónovi a vyvedl Izraelce z Egypta?“ 12Odpověděl: „Já budu s tebou! A toto ti bude znamením, že jsem tě poslal: Až vyvedeš lid z Egypta, budete sloužit Bohu na této hoře.“

13Avšak Mojžíš Bohu namítl: „Hle, já přijdu k Izraelcům a řeknu jim: Posílá mě k vám Bůh vašich otců. Až se mě však zeptají, jaké je jeho jméno, co jim odpovím?“ 14Bůh řekl Mojžíšovi: „JSEM, KTERÝ JSEM.“ A pokračoval: „Řekni Izraelcům toto: JSEM posílá mě k vám.“ 15Bůh dále Mojžíšovi poručil: „Řekni Izraelcům toto: ‚Posílá mě k vám Hospodin, Bůh vašich otců, Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh Jákobův.‘ To je navěky mé jméno, jím si mě *budou* připomínat od pokolení do pokolení. 16Jdi, shromážd' izraelské starší a pověz jim: ‚Ukázal se mi Hospodin, Bůh vašich otců, Bůh Abrahamův, Izákův a Jákobův, a řekl: Rozhodl jsem se vás navštívit, *vím*, jak s vámi v Egyptě nakládají, 17a prohlásil jsem: Vyvedu vás z egyptského ujařmení do země Kenaanců, Chetejců, Emořejců, Perizejců, Chivejců a Jebúsejců, do země oplývající mlékem a medem.‘ 18Až tě vyslechnou, půjdeš ty a izraelští starší k egyptskému králi a řeknete mu: ‚Potkal se s námi Hospodin, Bůh Hebrejů. Dovol nám nyní odejít do pouště na *vzdálenost* tří dnů cesty a přinést oběť Hospodinu, našemu Bohu.‘ 19Vím, že vám egyptský král nedovolí jít, leda z donucení. 20Proto vztáhnu ruku a budu bít Egypt všemožnými svými divy, které učiním uprostřed něho. Potom vás propustí. 21Zjednám tomuto lidu u Egyptanů přízeň. Až budete odcházet, nepůjdete s prázdnou. 22Každá žena si vyžádá od sousedky a spolubydlící stříbrné a zlaté ozdoby a pláště. Vložíte je na své syny a dcery. Tak vypleníte Egypt.“

BKR

16 *1 Mojž. 29,10.

20 *k. 18,2.

21 *k. 18,3.

Kapitola 3.

2 *Skutk. 7,30.

5 Mojž. 33,16.

3 *Luk. 2,15.

4 *1 Mojž. 22,11.

6 *Mat. 22,32.

†1 Král. 19,13.

7 *Žalm 34,16.

8 *k. 13,5.

10 *Ozeáš 12,13.

11 *1 Sam. 18,18.

12 *1 Mojž. 31,3.

†2 Král. 19,29.

Luk. 2,12.

14 *Zjev. 1,4,8.

15 *Žalm 135,13.

17 *v. 8.

18 *k. 5,3.

ČEP

4. kapitola

3 Ex 7,9n

5: Ex 19,9; 3,6.16

6: Nu 12,10

9 Ex 7,17–20

10 Ex 3,11;

6,12.30

:Jr 1,6

11 Ž 94,9

:Iz 35,5n

12: Dt 18,18

Iz 50,4

Jr 1,9

Mt 10,19

15: Nu 22,38

23,5.12.16

Iz 51,16

16 Ex 7,1

17 Ex 7,15

18 Ex 3,1;

:Gn 30,25

1Kr 11,21

19: Gn 31,3;

:Mt 2,20;

:2S 4,8

20: Ex 18,2–4

21 Ex 9,12

10,27 11,10

14,4.8.17;

:7,3.13.22

Dt 2,30

Ř 9,18

22 Oz 11,1

:Dt 32,6

23 Ex 11,5

12,29

24: Gn 32,25n

Nu 22,22nn

25: Joz 5,2n;

:Gn 17,10–14

31: Gn 50,24

Ex 2,25 3,16;

:Gn 24,26

Ex 12,27

5. kapitola

1 Ex 3,18 7,16

8,16 9,1.13

2

:2Kr 18,32–35

Jb 21,15

Da 3,15

3 Ex 3,18

Vyslání do Egypta

Mojžíš se vymlouvá, Hospodin jej posláni nezbaví. Na cestě do Egypta se utká s Hospodinem a potká s Áronem.

4 ¹Mojžíš však znovu namítal: „Nikoli, neuvěří mi a neuposlechnou mě, ale řeknou: Hospodin se ti neukázal.“ ²Hospodin mu řekl: „Co to máš v ruce?“ Odpověděl: „Hůl.“ ³Hospodin řekl: „Hoď ji na zem.“ Hodil ji na zem a stal se z ní had. Mojžíš se dal před ním na útěk. ⁴Ale Hospodin Mojžíšovi poručil: „Vztáhni ruku a chyt' ho za ocas.“ Vztáhl tedy ruku, uchopil ho a v dlani se mu z něho stala hůl. ⁵„Aby uvěřili, že se ti ukázal Hospodin, Bůh jejich otců, Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh Jákobův.“ ⁶Dále mu Hospodin řekl: „Vlož si ruku za ňadra.“ Vložil tedy ruku za ňadra. Když ruku vytáhl, byla malomocná, bílá jako sníh. ⁷Tu poručil: „Dej ruku zpět za ňadra.“ Dal ruku zpět za ňadra. Když ji ze záňadří vytáhl, byla opět jako ostatní tělo. ⁸„A tak jestliže ti neuvěří a nedají na první znamení, uvěří druhému znamení. ⁹Jestliže však neuvěří ani těmto dvěma znameními a neuposlechnou tě, nabereš vodu z Nilu a vyleješ ji na suchou zemi. Z vody, kterou nabereš z Nilu, se stane na suché zemi krev.“ ¹⁰Ale Mojžíš Hospodinu namítal: „Prosím, Panovníku, nejsem člověk výmluvný; nebyl jsem dříve, nejsem ani nyní, když ke svému služebníku mluvím. Mám neobratná ústa a neobratný jazyk.“ ¹¹Hospodin mu však řekl: „Kdo dal člověku ústa? Kdo působí, že je člověk němý nebo hluchý, vidící nebo slepý? Zdali ne já, Hospodin? ¹²Nyní jdi, já sám budu s tvými ústy a budu tě učit, co máš mluvit!“ ¹³Ale Mojžíš odmítl: „Prosím, Panovníku, pošli si, koho chceš.“ ¹⁴Tu Hospodin vzplanul proti Mojžíšovi hněvem a řekl: „Což nemáš bratra Árona, toho lévijce? Znáám ho, ten umí mluvit. Jde ti už naproti a bude se srdečně radovat, až tě uvidí. ¹⁵Budeš k němu mluvit a vkládat mu slova do úst. Já budu s tvými ústy i s jeho ústy a budu vás poučovat, co máte činit. ¹⁶On bude mluvit k lidu za tebe, on bude tobě ústy a ty budeš jemu Bohem. ¹⁷A tuto hůl vezmi do ruky; budeš jí konat znamení.“

¹⁸Mojžíš odešel a vrátil se ke svému tchánu Jitrovi. Řekl mu: „Rád bych šel a vrátil se ke svým bratrům, kteří jsou v Egyptě, a podíval se, zda ještě žijí.“ Jitro Mojžíšovi odvětil: „Jdi v pokoji.“ ¹⁹Hospodin pak řekl Mojžíšovi ještě v Midjánu: „Jen se vrať do Egypta, neboť zemřeli všichni, kteří ti ukládali o život.“ ²⁰Moj-

KAPITOLA 4.

Mojžíš v dalších výmluvách od Boha jsa zpraven, 18. navrátil se k bratrům svým do Egypta.

- 1 Odpověděl pak Mojžíš, a řekl: Aj, neuvěří mi, ani uposlechnou hlasu mého; nebo řeknou: Neukázalť se tobě Hospodin.
- 2 Tedy řekl jemu Hospodin: Co jest to v ruce tvé? Odpověděl: Hůl.
- 3 I řekl: Vrz ji na zem. I povrhl ji na zem, *a obrácena jest v hada; a utíkal Mojžíš před ním.
- 4 Tedy řekl Hospodin Mojžíšovi: Vztáhni ruku svou, a chyt' ho za ocas. Kterýžto vztáh ruku svou, chytil jej, a obrácen jest v hůl v rukou jeho.
- 5 Aby věřili, že *se ukázal tobě Hospodin, Bůh otců jejich, †Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh Jákobův.
- 6 Potom zase řekl jemu Hospodin: Vlož nyní ruku svou za ňadra svá. I vložil ruku svou za ňadra svá; a vyňal ji, a aj, ruka jeho byla malomocná, bílá *jako sníh.
- 7 Řekl opět: Vlož ruku svou zase v ňadra svá. Kterýž vložil ruku svou zase v ňadra svá; a vyňal ji z ňader svých, a aj, učiněna jest zase jako jiné tělo jeho.
- 8 I budeť, jestliže neuvěří tobě, a neposlechnou hlasu a znamení prvního, uvěří hlasu a znamení druhému.
- 9 A pakli neuvěří ani těm dvěma znameními, a neuposlechnou hlasu tvého, tedy nabereš vody z řeky, a vylíšeš ji na zem; a promění se vody, kteréž vezmeš z řeky, a obrátí se *v krev na zemi.
- 10 I řekl Mojžíš Hospodinu: Prosím, Pane, *nejsem muž výmluvný, aniž prvé, ani jakž jsi mluvil s služebníkem svým; nebo zpozdilých úst a neohbitého jazyku jsem.
- 11 Jemuž odpověděl Hospodin: *Kdo dal ústa člověku? Aneb kdo může učiniti němého, neb hluchého, vidoucího, neb slepého? Zdali ne já Hospodin?
- 12 Nyní tedy jdi, *a já budu v ústech tvých, a naučím tě, co bys mluvit měl.
- 13 I řekl: Slyš mne, Pane, pošli, prosím, toho, kteréhož poslati máš.
- 14 A rozhněvav se velmi Hospodin na Mojžíše, řekl: Zdaliž nemáš Arona bratra svého z pokolení Lévi? Víím, že on výmluvný jest; ano aj, sám vyjde v cestu tobě, a vida tebe, radovati se bude v srdci svém.
- 15 Ty mluvit budeš k němu, a vložíš slova v ústa jeho; a já budu v ústech tvých a v ústech jeho, a naučím vás, co byste měli činiti.
- 16 A *on mluvit bude za tebe k lidu; a bude tobě on za ústa, a ty budeš jemu za Boha.
- 17 Hůl pak tuto vezmeš v ruku svou, kterouž činiti budeš ta znamení.
- 18 Tedy odšed Mojžíš, navrátil se k Jitrovi tchánu

- svému, a řekl jemu: *Nechť jdu nyní, a navrátím se k bratrům svým, kteříž jsou v Egyptě, a pohledím, jsou-li ještě živi. I řekl Jetro Mojžíšovi: Jdi v pokoji.
- 19 Nebo řekl byl Hospodin Mojžíšovi v zemi Madiánské: Jdi, *navrať se do Egypta; †nebo zemřeli jsou všickni muži, **kteříž hledali bezživotí tvého.
- 20 A vzav Mojžíš ženu svou, a syny své, vsadil je na osla, aby se navrátil do země Egyptské; vzal také Mojžíš hůl Boží v ruku svou.
- 21 I řekl Hospodin Mojžíšovi: Když půjdeš a navrátíš se do Egypta, hled, abys všechny zázraky, kteréž jsem složil v ruce tvé, činil před Faraonem. *Jáť pak zatvrdím srdce jeho, aby nepropustil lidu.
- 22 Protož díš Faraonovi: Toto praví Hospodin: Syn *můj, prvorozený můj jest Izrael.
- 23 I řekl jsem tobě: Propust' syna mého, ať slouží mi; a nechtěl jsi ho propustiti. *Aj, já zabiji syna tvého, prvorozeného tvého.
- 24 I stalo se, *když byl* Mojžíš na cestě v hospodě, že se obořil na něj Hospodin, a hledal ho usmrtiti.
- 25 Tedy vzala Zefora *nůž ostrý, a obřezala neobřízku syna svého, kteroužto vrhla k nohám jeho, řkuci: Zajisté ženich krví jsi mi.
- 26 I nechal ho. Ona pak nazvala ho tehďáž ženichem krví pro obřezání.
- 27 Řekl také *Hospodin Aronovi: Jdi vstříc Mojžíšovi na poušť. I šel a potkal se s ním na hoře Boží, a políbil ho.
- 28 A vypravoval Mojžíš Aronovi všechna slova Hospodinova, kterýž ho poslal, i o všech znameních, kteráž přikázal jemu.
- 29 Tedy šel Mojžíš s Aronem, a shromáždili všechny starší synů Izraelských.
- 30 I mluvil Aron všechna slova, kteráž byl mluvil Hospodin k Mojžíšovi, a činil znamení před očima lidu.
- 31 A uvěřil lid, když uslyšeli, že navštívil *Hospodin syny Izraelské, a že viděl ssoužení jejich. A sklonivše se, poklonu učinili.

KAPITOLA 5.

Jednání s Faraonem o propuštění Izraele.

6. Izrael více jsa ssoužen, 19. repce.

22. Mojžíš nad tím Bohu touží.

- 1 Potom pak přišli Mojžíš s Aronem, a řekli Faraonovi: Takto praví Hospodin, Bůh Izraelský: *Propust' lid můj, ať mi slaví svátky na poušti.
- 2 Odpověděl Farao: *Kdo jest Hospodin, abych poslechl hlasu jeho a propustil Izraele? Hospodina neznám, Izraele také nepropustím.
- 3 I řekli: *Bůh Hebrejský potkal se s námi. Necht' medle jdeme cestou tří dní na poušť, a obětuje-

žíš tedy vzal svou ženu a syny, posadil je na osla a vracel se do egyptské země. A do ruky si vzal Boží hůl. 21 Hospodin dále Mojžíšovi poručil: „Až se vrátíš do Egypta, hled, abys před faraónem udělal všechny zázraky, jimiž jsem tě pověřil. Já však zatvrdím jeho srdce a on lid nepropustí. 22 Potom faraónovi řekneš: Toto praví Hospodin: ‚Izrael je můj prvorozený syn. 23 Vzkázal jsem ti: Propust' mého syna, aby mi sloužil. Ale ty jsi jej propustit odmítl. Za to zabiji tvého prvorozeného syna.‘“

24 Když se na cestě chystali nocovat, střetl se s ním Hospodin a chtěl ho usmrtit. 25 Tu vzala Sipora^e kamenný nůž, obřezala předkožku svého syna, dotkla se jeho nohou a řekla: „Jsi můj ženich, je to zpečetěno krví.“ 26 A Hospodin ho nechal být. Tehdy se při obřízkách říkalo: „Jsi ženich, je to zpečetěno krví.“

27 Hospodin řekl Áronovi: „Jdi na poušť naproti Mojžíšovi.“ Áron šel, setkal se s ním u Boží hory a políbil ho. 28 Mojžíš oznámil Áronovi všechna Hospodinova slova, s nimiž ho poslal, a všechna znamení, kterými ho pověřil. 29 Pak šel Mojžíš s Áronem a shromáždili všechny izraelské starší. 30 Áron vyřídil všechna slova, která mluvil Hospodin k Mojžíšovi, a Mojžíš učinil před očima lidu ona znamení. 31 A lid uvěřil. Když slyšeli, že Hospodin navštívil Izraele a že pohleděl na jejich ujařmení, padli na kolena a klaněli se.

První jednání s faraónem

Farao odmítne lid propustit a naopak jej ještě více zotročí.

5 1 Mojžíš s Áronem pak předstoupili před faraóna a řekli: „Toto praví Hospodin, Bůh Izraele: Propust' můj lid, ať mi v poušti slaví slavnost^f.“ 2 Farao však odpověděl: „Kdo je Hospodin, že bych ho měl uposlechnout a propustit Izraele? Hospodina neznám a Izraele nepropustím!“ 3 Řekli: „Potkal se s námi Bůh Hebrejů. Dovol nám nyní odejít do pouště na vzdálenost tří dnů cesty a přinést oběť Hospodinu, našemu Bohu, aby nás nenapadl morem nebo mečem.“

^e Je to jediné místo ve SZ – navíc v kontextu značně temném, kde obřízku provádí žena. Trojí zmínka o synu (faraónovu, Hospodinovu, Sipořinu) napovídá, že život rodu je zajištěn jen naprostou odevzdaností Hospodinu.

^f Podobné ‚poutě‘ k posvátným místům o výročních slavnostech byly rozšířeny u mnohých kmenů. Pastervečtí kočovníci si jimi zajišťovali plodnost svých stád.

BKR

Kapitola 4.

3 *k. 7,10.

5 *k. 3,16.

†Skutk. 3,13.

6 *4 Mojž. 12,10.

9 *k. 7,17.

10 *k. 6,12.30.

11 *Žalm 94,9.

Izai. 35,5.6.

12 *Mat. 10,19.

16 *k. 7,1.2.

18 *1 Mojž. 30,25.

1 Král. 11,21.

19 *1 Mojž. 31,3.

†Mat. 2,20.

**2 Sam. 4,8.

21 *k. 7,3; 14,4.

22 *Řím. 9,4.

23 *k. 11,5;

12,29.

25 *Joz. 5,2.

27

*4 Mojž. 18,8.20.

31 *1 Mojž. 50,24.

Kapitola 5.

1 *k. 7,16; 8,1.20.

2 *Dan. 3,15.

3 *k. 3,18.

ČEP

5 :Ex 1,9n,12

6 :Ex 1,11 3,7

21 :Gn 34,30

6. kapitola

1 Ex 3,19n

Dt 4,34n

2n :Ex 3,14n

3 Gn 17,1

28,3 48,3

4 Gn 12,7

13,15 17,7n

26,3 28,13

35,12;

Gn 28,4 36,7

5 Ex 2,24n

6 Ex 3,8.17

7 Ex 19,5

:Ž 100,3

Jr 31,33

8 Ez 20,5

47,14

12 :Ex 4,10 6,30

14 Gn 46,8n

Nu 26,5n

1Pa 5,3

15 Gn 46,10

Nu 26,12n

1Pa 4,24

16 Gn 46,11

Nu 3,17 26,57

1Pa 5,27

4Egyptský král je okřikl: „Proč, Mojžíši a Árone, odvádíte lid od jeho prací? Jděte za svými robotami!“ 5A faraó pokračoval: „Hle, lidu země je teď mnoho, a vy chcete, aby nechali svých robot?“ 6Onoho dne přikázal faraó poháněčům lidu a dozorcům: 7„Propříště nebudete vydávat lidu slámu k výrobě cihel jako dříve. Ať si jdou slámu nasbírat sami! 8A uložíte jim dodat stejné množství cihel, jaké vyráběli dříve. Nic jim neslevujte, jsou líní. Proto křičí: Pojdme obětovat svému Bohu. 9Ať na ty muže těžce dolehne otročina, aby měli co dělat a nedali na lživé řeči.“ 10Poháněči lidu a dozorcí vyšli a ohlásili lidu: „Toto praví faraó: Nedám vám žádnou slámu. 11Sami si jděte nabrat slámu, kde ji najdete. Ale z vaší pracovní povinnosti se nic nesleví.“ 12Lid se rozběhl po celé egyptské zemi, aby na strništích sbíral slámu. 13Poháněči je honili: „Plňte svůj denní úkol, jako když sláma byla.“ 14Dozorcí z řad Izraelců, které nad nimi ustanovili faraónovi poháněči, byli bití. Vytýkalo se jim: „Proč jste v těchto dnech nevyrobili tolik cihel jako dříve?“ 15Dozorcí z řad Izraelců tedy přišli a úpěli před faraónem: „Proč se svými otroky takhle jednáš? 16Tvým otrokům se nedodává sláma, ale pokud jde o cihly, poroučejí nám: ‚Dělejte!‘ Hle, tvoji otroci jsou bití a tvůj lid bude pykat za hřích.“ 17Faraó odpověděl: „Jste lenoši líní, proto říkáte: ‚Pojdme obětovat Hospodinu.‘ 18Hned jděte dělat! Sláma vám dodávána nebude, ale dodávku cihel odvedete.“ 19Dozorcí z řad Izraelců viděli, že je s nimi zle, když bylo řečeno: „Nesmíte snížit svůj denní úkol výroby cihel.“ 20Když vycházeli od faraóna, narazili na Mojžíše a Árona, kteří se s nimi chtěli setkat. 21Vycítali jim: „Ať se nad vámi ukáže Hospodin a rozsoudí. Vy jste pokáleli naši pověst u faraóna a jeho služebníků. Dali jste jim do ruky meč, aby nás povraždili.“ 22Mojžíš se obrátil k Hospodinu a řekl: „Panovníku, proč jsi dopustil na tento lid zlo? Proč jsi mě vlastně poslal? 23Od chvíle, kdy jsem předstoupil před faraóna, abych mluvil tvým jménem, nakládá s tímto lidem ještě hůře. A ty svůj lid stále nevysvobozuješ.“

^g SZ tu uchoval vzpomínku na duchovní růst lidu staré smlouvy, jehož předek Abram-Abraham vyšel z pohanského prostředí a Boha znal jen jako Všemocného (Gn 17,1n aj.), ale ještě ne jako ‚Spasitele‘; sr Ex 3,14, pozn.^d

^h Dosl.: mám neobřezané rty (sr v. 30). Obdobně se mluví obrazně o neobřezaném srdci (Dt 10,16) nebo neobřezaných uších (Jr 6,10).

me Hospodinu Bohu našemu, aby nedopustil na nás moru neb meče.

4I řekl jim král Egyptský: Proč ty Mojžíši a Árone, odtrhujete lid od prací jejich? Jděte k robotám svým.

5Řekl také Faraó: Hle, již nyní mnoho *jest lidu toho v zemi, a vy odvozujete je od robot jejich.

6I přikázal Faraó v ten den úředníkům nad lidem a šafářům jeho, řka:

7Nedávejte již více slámy lidu k děláni cihel jako prvé; nechať jdou sami a sbírají sobě slámu.

8Však touž summu cihel, kterouž udělávali prvé, uložte na ně, nic neujímejte z ní; neboť zahálejí, a protož volají, řkouce: Podme, obětujme Bohu našemu.

9Nechť se přitíží robot mužům těm; a nechť pracují v nich, aby se neohlédali na slova lživá.

10Vyšedše tedy úředníci nad lidem a šafáři jeho, mluvili k lidu, řkouce: Takto praví Faraó: Já nebudu vám dávati slámy.

11Sami jděte, beřte sobě slámu, kdekoli naleznete; ale nic nebude ujato díla vašeho.

12I rozběhl se lid po vši zemi Egyptské, aby trhal strniště místo slámy.

13A úředníci nutili je, řkouce: Vyplňte díla svá, úkol denní v den jeho, jako když sláma byla.

14I bití jsou šafáři synů Izraelských, kteréž ustanovili nad nimi úředníci Faraonovi, a mluveno k nim: Proč jste nevyplnili úkolu svého v díle cihel, jako prvé, ani včera ani dnes?

15I přišli šafáři synů Izraelských, a volali k Faraonovi, řkouce: Proč tak děláš služebníkům svým?

16Slámy se nedává služebníkům tvým, a říkají nám: Dělejte cihly; a hle, služebníci tvoji bití bývají, *a hřeší lid tvůj.

17I řekl: Zahálíte, zahálíte, a protož mluvíte: Podme, obětujme Hospodinu.

18Protož nyní jděte, dělejte; slámy se vám dávati nebude, ale vy summu cihel vyplňujte.

19Vidouce šafáři synů Izraelských, že zle s nimi, poněvadž řečeno: Neujmete počtu cihel vašich z úkolu denního v den jeho,

20Potkali se s Mojžíšem a Aronem, kteříž stáli, aby jim vstříc vyšli, když by se vraceli od Faraona.

21A mluvili jim: Pohleďž Hospodin na vás, a sud; nebo *zošklivili jste nás před Faraonem a služebníky jeho, a dali jste meč v ruku jejich, aby nás zamordovali.

22I navrátil se Mojžíš k Hospodinu a řekl: Pane, proč jsi tyto zlé věci uvedl na lid tento? Proč jsi mne sem poslal?

23Nebo od té chvíle, jakž jsem všel k Faraonovi, abych mluvil jménem tvým, hůře nakládá s lidem tímto, a ty jsi vždy nevysvobodil lidu svého.

KAPITOLA 6.

*Pán Mojžíše posiluje. 12. Mojžíš odpírá.
14. Rod Rubenův, Simeonův a Lévi
do Arona a Mojžíše vypsán.*

- 1 Odpověděl Hospodin Mojžíšovi: Nyní uzříš, co učiním Faraonovi; nebo v ruce silné propustí je, a v ruce mocné vyžene je z země své.
- 2 Mluvil ještě Bůh k Mojžíšovi a řekl jemu: Já jsem Hospodin.
- 3 Ukázal jsem se zajisté Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi v tom, že jsem *Bůh* silný všemohoucí; ale v jménu svém, Hospodin, nejsem poznán od nich.
- 4 K tomu utvrdil jsem smlouvu svou s nimi, *že jim dám zemi Kananejskou, zemi putování jejich, v níž pohostinu byli.
- 5 Nad to, já slyšel jsem křik synů Izraelských, kteréž Egyptští v službu podrobují, a rozpomenul jsem se na smlouvu svou.
- 6 Protož pověz synům Izraelským: Já jsem Hospodin, a vyvedu vás z robot Egyptských, a vytrhnu vás z služby jejich, a vysvobodím vás v ruce vztažené a skrze soudy veliké.
- 7 A vezmu vás sobě za lid, a budu vám za Boha; a zvíte, že jsem Hospodin Bůh váš, vysvobozující vás z robot Egyptských.
- 8 Uvedu vás také do země, o níž jsem, zdvihna *ruku svou, *přisáhl*, že ji dám Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi; a dám ji vám v dědictví; Já Hospodin.
- 9 I mluvil tak Mojžíš synům Izraelským; ale neslyšeli Mojžíše pro úzkost ducha a službu přetěžkou.
- 10 Protož mluvil Hospodin Mojžíšovi, řka:
- 11 Vejdi, mluv Faraonovi králi Egyptskému, ať propustí syny Izraelské z země své.
- 12 I mluvil Mojžíš před Hospodinem, řka: Hle, synové Izraelští neposlechli mne, kterakž tedy poslechne mne Faraó, a *já jsem zpozdilý v řeči?
- 13 I mluvil Hospodin Mojžíšovi a Aronovi, a přikázání dal jim k synům Izraelským a k Faraonovi králi Egyptskému, aby vyvedli syny Izraelské z země Egyptské.
- 14 Tito jsou přední v čeledech otců svých. Synové *Rubenovi, prvorozeného Izraelova: Enoch, Falu, Ezron a Charmi. Ty jsou čeledi Rubenovy.
- 15 Synové pak *Simeonovi: Jamuel, Jamin, Ahod, Jachin, Sohar a Saul, syn Kananejské. Ty jsou čeledi Simeonovy.
- 16 A tato jsou jména synů *Lévi v rodech jejich: Gerson, Kahat a Merari. Let pak života Lévi *bylo* sto třidceti a sedm let.

6 1 Hospodin Mojžíšovi odpověděl: „Nyní uvidíš, co faraónovi udělám. Donutím *ho*, aby je propustil; donutím *ho*, aby je vypudil ze své země.“

Hospodin mluví znovu s Mojžíšem

Bůh se znovu zjevuje Mojžíšovi, připomíná mu svou smlouvu a posílá jej k Izraelcům a k faraónovi.

2 Bůh promluvil k Mojžíšovi a ujistil ho: „Já jsem Hospodin. 3 Ukázal jsem se Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi jako Bůh všemohoucí. Ale své jméno Hospodin^s jsem jim nedal poznat. 4 Ustavil jsem s nimi také svou smlouvu, že jim dám kenaanskou zemi, zemi jejich putování, kde pobývali jako hosté. 5 Rovněž jsem uslyšel sténání Izraelců, které si Egypťané podrobili v otroctví, a rozpomenul jsem se na svou smlouvu. 6 Proto řekni Izraelcům: Já jsem Hospodin. Vyvedu vás z egyptské roboty, vysvobodím vás z vašeho otroctví a vykoupím vás vztaženou paží a velkými soudy. 7 Vezmu si vás za lid a budu vám Bohem. Poznáte, že já jsem Hospodin, váš Bůh, který vás vyvede z egyptské roboty. 8 Doveďte vás do země, kterou jsem přísežně slíbil dát Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi. Vám ji dám do vlastnictví. Já jsem Hospodin.“ 9 Mojžíš to tak Izraelcům vyhlásil, ale ti nebyli pro malomyslnost a tvrdou otročinu s *to* Mojžíšovi naslouchat.

10 Hospodin dále mluvil k Mojžíšovi: 11 „Předstup před faraóna, krále egyptského, a vyříd *mu*, ať propustí Izraelce ze své země.“ 12 Mojžíš Hospodinu namítl: „Když mi nenaslouchají Izraelci, jak by mě poslechl faraó! Nejsem způsobilý mluvit!“

13 Ale Hospodin Mojžíšovi a Áronovi domluvil a dal jim příkazy pro Izraelce i pro faraóna, krále egyptského, aby připravili odchod Izraelců z egyptské země.

Rod Áronův a Mojžíšův

Po stručném výčtu Rúbenovců a Šimeónovců jsou vyjmenováni příslušníci pokolení Lévi, z něhož pocházejí Mojžíš a Áron.

14 Toto jsou představitelé otcovských rodů: Rúbenovci, *potomci* Izraelova prvorozeného: Chanók a Palú, Chesrón a Karmí. To jsou čeledi Rúbenovy. 15 Šimeónovci: Jemúel, Jamín, Ohad, Jakín, Sóchar a Šaul, syn Kenaanky. To jsou čeledi Šimeónovy.

16 Toto jsou jména Lévioců podle jejich rodopisu: Geršón, Kehat a Merarí. Lévi byl živ

BKR

5 *k. 1,7,12.

Žalm 105,24.

16 *1 Král. 1,21.

21 *1 Mojž. 34,30.

Kapitola 6.

4 *1 Mojž. 17,8;

26,3; 28,13.

8 *Ezech. 20,5;

47,14.

12 *k. 4,10; 6,30.

14 *1 Mojž. 46,8.

4 Mojž. 26, 5.

15 *1 Mojž. 46,10.

16 *1 Mojž. 46,11.

ČEP

17 Nu 3,18
1Pa 6,2
18 Nu 3,19
1Pa 6,3
19 Nu 3,20
1Pa 6,4
20 Nu 26,59
1Pa 23,13
:Ex 2,1
21 Nu 16,1
22 Lv 10,4
23 Ex 28,1
Nu 1,7
Rt 4,20;
Lv 10,1n
25 Nu 25,7
26 v. 13
Ex 3,10
27 Ex 5,1
30 v. 12

7. kapitola

1 :Ex 4,15n
3 Ex 4,21;
>Sk 7,36
4 Ex 6,6
5 v. 17
Ex 8,18 9,29
:1S 17,46
1Kr 20,28
2Kr 19,19
Ez 29,6
7 :Sk 7,23.30
9 :Mt 12,38
J 2,18 6,30;
:Ex 4,3
11 :2Tm 3,8
:Gn 41,8
Da 2,2;
Ex 7,22
8,3 :14n
13 Ex 4,21
:Ř 2,5
16 Ex 5,1.3
17 Ex 4,9
Ž 78,44
19 :Zj 11,6
20 :Ex 17,5n

sto třicet sedm let. 17Geršónovci: Libní a Šimeí podle svých čeledí. 18Kehatovci: Amrám, Jishár, Chebrón a Uziel. Kehat byl živ sto třicet tři léta. 19Merarióvci: Machlí a Muší. To jsou lévijské čeledi podle jejich rodopisu. 20Amrám si vzal za ženu Jókebedu, svou tetu. Ta mu porodila Árona a Mojžíše. Amrám byl živ sto třicet sedm let. 21Synové Jishárovi: Kórach, Nefeg a Zikrí. 22Synové Uzielovi: Míšael, Elsáfan a Sitrí. 23Áron si vzal za ženu Elíšebu, dceru Amínadabovu, sestru Nachšónovu. Ta mu porodila Nádaba, Abíhúa, Eleazara a Ítamara. 24Synové Kórachovi: Asír, Elkána a Abíasaf. To jsou kórachovské čeledi. 25Eleazar, syn Áronův, si vzal za ženu *jednu* z dcer Pútielových. Ta mu porodila Pinchasa. To jsou představitelé lévijských rodů podle svých čeledí.

26Z tohoto pokolení pocházejí ten Áron a Mojžíš, k nimž mluvil Hospodin: „Vyvedte z egyptské země Izraelce seřazené po oddílech.“ 27Oni to byli, kdo mluvili k faraónovi, králi egyptskému, že mají vyvést Izraelce z Egypta. To *tedy* byli Mojžíš a Áron.

Nové vyjednávání s faraónem

Bůh posílá Mojžíše a Árona znovu k faraónovi a ujišťuje je, že donutí egyptského krále, aby Izraelce propustil.

28To bylo tehdy, když Hospodin mluvil k Mojžíšovi v egyptské zemi. 29Hospodin promluvil k Mojžíšovi: „Já jsem Hospodin! Řekni faraónovi, králi egyptskému, všechno, co k tobě mluvím.“ 30Mojžíš však Hospodinu namítl: „Nejsem způsobilý mluvit. Jak by mě farao poslechl?“

7 1Hospodin řekl Mojžíšovi: „Pohleď, ustanovil jsem tě, *abys byl* pro faraóna Bohem, a Áron, tvůj bratr, bude tvým prorokem. 2Ty *mu* povíš všechno, co ti přikážu, a Áron, tvůj bratr, bude mluvit s faraónem, aby propustil Izraelce ze své země. 3Já však zatvrdím faraónovo srdce a učiním v egyptské zemi mnoho svých znamení a zázraků. 4Farao vás neposlechne, ale já vložím na Egypt svou ruku. Vyvedu zástupy svého lidu, syny Izraele, z egyptské země, *ale ji postihnu* velkými soudy. 5Egyptané poznají, že já jsem Hospodin, až vztáhnou svou ruku na Egypt a vyvedu Izraelce z jejich středu.“ 6Mojžíš a Áron učinili přesně tak, jak jim Hospodin přikázal. 7Mojžíšovi bylo osmdesát let a Áronovi osmdesát tři léta, když mluvili s faraónem.

17Synové Gerson: Lebni a Semei po čeledech svých. 18A synové *Kahat: Amram, Izar, Hebron a Uziel. Let pak života Kahat *bylo* sto třiceti a tři léta. 19A synové *Merari: Moholi a Musi. Ty jsou čeledi Lévi v rodech svých. 20Pojal pak *Amram *ženu* Jochebed, tetu svou, sobě za manželku, kterážto porodila mu Arona a Mojžíše. A let života Amramova *bylo* sto třiceti a sedm let. 21Synové také Izarovi: *Chore, Nefeg a Zechri. 22A synové *Uzielovi: Mizael, Elzafan a Sethri. 23Pojal pak Aron Alžbětu, dceru Aminadabovu, sestru Názonovu, sobě za manželku; kterážto porodila jemu Nádaba, Abiu, Eleazara a Itamara. 24Synové pak *Chore: Asser, Elkana a Abiazaf. Ty jsou čeledi Choritských. 25Eleazar *pak* syn Aronův vzal *jednu* ze dcer Pútielových sobě za manželku; kteráž mu porodila Fínsa. Ti jsou přední z otců Levítských po čeledech svých. 26To jest ten Aron a *Mojžíš, jimž řekl Hospodin: Vyvedte syny Izraelské z země Egyptské po houfích jejich. 27Tito jsou, kteříž mluvili Faraonovi, králi Egyptskému, aby vyvedli syny Izraelské z Egypta; toť jest ten Mojžíš a Aron. 28Stalo se pak, když mluvil Hospodin k Mojžíšovi v zemi Egyptské, 29Že mu řekl takto: Já Hospodin; mluv k Faraonovi, králi Egyptskému, všechno, což já mluvím tobě. 30A řekl Mojžíš před Hospodinem: Aj, *já jsem zpozdlivý v řeči, kterakž tedy poslouchati mne bude Farao?

KAPITOLA 7.

Mojžíš znovu k Faraonovi poslán. 8. Hůl v hada proměněna. 14. Vody v krev obráceny.

1I řekl Hospodin Mojžíšovi: *Aj, ustanovil jsem tě za Boha Faraonovi; Aron pak bratr tvůj bude prorokem tvým. 2Ty mluvití budeš všechno, což tobě přikáži; Aron pak bratr tvůj mluvití bude k Faraonovi, aby propustil syny Izraelské z země své. 3Ale jáť zatvrdím srdce Faraonovo, a množiti budu znamení svá a zázraky své v zemi Egyptské. 4Aniž poslechne vás Farao. I vložím ruku svou na Egypt, a vyvedu vojska svá, lid svůj, syny Izraelské, z země Egyptské skrze soudy veliké. 5I zvědíť *Egyptští, že já jsem Hospodin, když vztáhnou ruku svou na Egypt; a vyvedu syny Izraelské z prostředku jich.

- 6 Tedy učinil Mojžíš a Aron *tak*; jakž přikázal jim Hospodin, tak učinili.
- 7 A byl Mojžíš v osmdesáti, Aron pak v osmdesáti a třech letech, když mluvili s Faraonem.
- 8 I řekl *Hospodin Mojžíšovi a Aronovi takto:
- 9 Když mluvíte k vám bude Faraó, řka: Ukažte od sebe zázrak, tedy díš Aronovi: Vezmi hůl svou, a povrz před Faraonem, i obrátí se v hada.
- 10 Tedy všel Mojžíš s Aronem k Faraonovi, a učinili tak, jakž přikázal Hospodin; a povrhl Aron hůl svou před Faraonem i před služebníky jeho, a obrácena jest v hada.
- 11 Povolal pak také Faraó mudrců a čarodějnů; a učinili i ti čarodějníci Egyptští skrze čary své tolikéž.
- 12 Nebo povrhl každý z nich hůl svou, a obráceny jsou v hady; *ale požřela hůl Aronova hole jejich.
- 13 I posílilo se srdce Faraonovo, a neuposlechl *jich, tak jakž byl mluvil Hospodin.
- 14 Protož řekl Hospodin Mojžíšovi: Obtížilo se srdce Faraonovo; nechce propustiti lidu toho.
- 15 Jdi k Faraonovi ráno, aj, půjde ven k vodě, a stůj naproti němu při břehu řeky; a hůl, kteráž obrácena byla v hada, vezmeš do ruky své.
- 16 A díš mu: Hospodin Bůh Hebrejský poslal mne k tobě, aťbych řekl: Propust' *lid můj, aby sloužili mi na poušti; a aj, neuposlechl až dosavad.
- 17 Protož takto praví Hospodin: Po tomto poznáš, že já jsem Hospodin: Aj, já udeřím holí, kteráž jest v ruce mé, na vody, kteréž jsou *v řece, a obráceny budou v krev.
- 18 A ryby, kteréž jsou v řece, pomrou; i nasmradí se řeka, a ustávati budou Egyptští, *hledající* vody, kterouž by pili z řeky.
- 19 Protož řekl Hospodin Mojžíšovi: Rci Aronovi: Vezmi hůl svou, a vztáhni ruku svou na *vody Egyptské, na řeky jejich, na potoky jejich, i na jezera jejich, a na všechna shromáždění vod jejich, aby se obrátily v krev; i bude krev po vsí zemi Egyptské, tak v nádobách dřevěných, jako kamenných.
- 20 Tedy učinili tak Mojžíš a Aron, jakž byl přikázal Hospodin; *a zdvihna hůl, udeřil v vodu, kteráž byla v řece, před očima Faraonovými a před očima služebníků jeho; i obráceny jsou všechny vody, kteréž byly v řece, v krev.
- 21 Ryby pak, kteréž byly v řece, pomřely, a nasmradila se řeka, tak že nemohli Egyptští píti vody z řeky; a byla krev po vsí zemi Egyptské.

Znamení vítězství nad Egyptem

Áronova hůl, proměněná v draka, pozře draky, v něž se proměnily hole faraónových věštců.

8 Hospodin dále řekl Mojžíšovi a Áronovi: 9 „Až k vám faraó promluví: ‚Prokažte se nějakým zázrakem,‘ řekneš Áronovi: ‚Vezmi svou hůl a hod' ji před faraóna, a stane se drakem.‘“ 10 Mojžíš s Áronem tedy předstoupili před faraóna a učinili, jak Hospodin přikázal. Áron hodil svou hůl před faraóna i před jeho služebníky a ona se stala drakem. 11 Faraó však také povolal mudrce a čaroděje, a egyptští věstci učinili svými kejklemi totéž. 12 Hodili každý svou hůl *na zem* a ony se staly draky. Ale Áronova hůl jejich hole pohltila. 13 Srdce faraónovo se však zatvrdilo a neuposlechl je, jak Hospodin předpověděl.

EGYPTSKÉ RÁNY

Zkažení vod

Voda v Nilu i všechna voda Egypta je proměněna v krev.

14 Hospodin řekl Mojžíšovi: „Srdce faraónovo je neoblomné. Nechce lid propustit. 15 Jdi k faraónovi ráno. Až půjde k vodě, postav se naproti němu na břehu Nilu a vezmi si do ruky hůl, která se proměnila v hada. 16 Řekneš mu: Hospodin, Bůh Hebrejů, mě k tobě posílá se vzkazem: Propust' můj lid, aby mi na poušti sloužil. Ale ty jsi dosud neuposlechl. 17 Toto praví Hospodin: Podle toho poznáš, že já jsem Hospodin: Holí, kterou mám v ruce, teď udeřím do vody v Nilu, a ta se promění v krev. 18 Ryby, které jsou v Nilu, leknou a Nil bude páchnout. Marně budou Egyptané usilovat, aby se mohli napít vody z Nilu.“

19 Hospodin dále řekl Mojžíšovi: „Vyzvi Árona: ‚Vezmi svou hůl a vztáhni ruku nad egyptské vody, nad průplavy, nad říční ramena, nad jezera, vůbec nad všechny nahromaděné vody.‘ Stanou se krví. V celé egyptské zemi bude krev, i ve džberech a džbánech.“ 20 Mojžíš a Áron učinili, jak Hospodin přikázal. Áron pozdvihl hůl a před očima faraóna a jeho služebníků udeřil do vody v Nilu a všechna voda Nilu se proměnila v krev. 21 Ryby v Nilu lekly, Nil začal páchnout a Egyptané nemohli vodu z Nilu pít. A krev byla v celé egyptské zemi.

BKR

18 *4 Mojž. 3,19; 26,57.

19 *4 Mojž. 26,57. 1 Par. 6,19.

20 *4 Mojž. 26,59.

21 *4 Mojž. 16,1.

22 *3 Mojž. 10,4.

24 *1 Par. 6,22.

26 *k. 3,10.

30 *k. 4,10.

Kapitola 7.

1 *k. 4,15.16.

5 *k. 14,4.18.

8 *k. 9,8.

12 *Luk. 11,22.

13 *k. 8,15.19.

16 *k. 5,1; 8,1.20.

17 *k. 4,9.

19 *Žalm 78,44.

20 *k. 17,5.

¹ V H. je tu užito názvu pro mýtického netvora představujícího protibožské mocnosti (Iz 27,1; Ž 74,13), přímo satana (Zj 20,2). V takového nepřítele se Hospodin obrátí proti faraónovi a faraóna nezachrání žádná kouzla jeho věštců.

ČEP

22 v. 11; v. 3
23 :Př 28,14
24 :Jr 14,3
26 Ex 4,23 5,1
7,16 8,16
9,1.13 10,3

8. kapitola

3 Ex 7,11,22

4 v. 24

Ex 9,28 10,17

6 Ex 9,14 15,11

Dt 33,26

2S 7,22

2Pa 6,14

Iz 46,9

Jr 10,6

Ž 86,8

8 v. 26

Ex 9,33 10,18

:32,11

11 Ex 8,11.28

9,34 10,1; 4,21

12 Ž 105,31

14 Ex 7,11

15 :Ž 64,10

L 11,20

16 Ex 9,13

:7,15; 5,1

18 Ex 9,4 11,7

:Ž 4,4;

Ex 7,5

22 :Gn 43,32

46,34

23 Ex 3,18

22 Ale totéž učinili egyptští věstci svými kejklemi. Faraónovo srdce se zatvrdilo a neposlechl je, jak Hospodin předpověděl. 23 Faraó se obrátil a vešel do svého domu, a ani toto si nevzal k srdci. 24 Všichni Egyptané kopali kolem Nilu, aby přišli na pitnou vodu, protože vodu z Nilu pít nemohli. 25 To trvalo plných sedm dní poté, co Hospodin zasáhl Nil.

Žáby

Z Nilu vyleze množství žab a sužuje celou egyptskou zemi. Po Mojžíšově modlitbě rána pomine.

26[8,1]Potom Hospodin řekl Mojžíšovi: „Předstup před faraóna a řekni mu: Toto praví Hospodin: Propuště můj lid, aby mi sloužil. 27[2]Budeš-li se zdráhat jej propustit, napadnu celé tvé území žábami. 28[3]Nil se bude žábami hemžit, vylezou a vniknou do tvého domu, do tvé ložnice a na tvé lože i do domu tvých služebníků a mezi tvůj lid, do tvých pecí a díží. 29[4]I po tobě, po tvém lidu a po všech tvých služebnících polezou žáby.“

8 1[5]Hospodin dále řekl Mojžíšovi: „Vyzvi Árona: Vztáhni ruku se svou holí nad průplavy, nad říční ramena i nad jezera a vyved na egyptskou zemi žáby.“ 2[6]Áron vztáhl ruku nad egyptské vody a žáby vylézaly, až pokryly egyptskou zemi. 3[7]Ale totéž učinili věstci svými kejklemi a i oni vyvedli na egyptskou zemi žáby. 4[8]Tu povolal faraó Mojžíše a Árona a řekl: „Proste Hospodina, aby mě i můj lid zbavil žab. Pak propustím lid, aby obětoval Hospodinu.“ 5[9]Mojžíš faraónovi odvětil: „Rač mi sdělit, kdy mám prosit za tebe, za tvé služebníky a za tvůj lid, aby Hospodin vyhladil žáby u tebe i v tvých domech. Zůstanou jen v Nilu.“ 6[10]Faraó odpověděl: „Zítř.“ Mojžíš řekl: „Ať je podle tvého slova, abys poznal, že nikdo není jako Hospodin, náš Bůh. 7[11]Žáby se stáhnou od tebe i z tvých domů, od tvých služebníků a od tvého lidu. Zůstanou jen v Nilu.“ 8[12]Nato odešel Mojžíš s Áronem od faraóna a Mojžíš úpěnlivě volal k Hospodinu kvůli žábám, kterými faraóna postihl. 9[13]Hospodin učinil podle Mojžíšovy prosby a žáby v domech, ve dvorcích i na polích pošly. 10[14]Shrabali je na hromady a kupy a zápach z nich naplnil zemi. 11[15]Když však faraó viděl, že nastala úleva, zůstal v srdci neoblomný a neposlechl je, jak Hospodin předpověděl.

22 To též učinili i čarodějníci Egyptští skrze čary své. I zsililo se srdce Faraónovo, aby neposlechl jich, tak jakž byl mluvil Hospodin.

23 A odvrátiv se Faraó, přišel do domu svého; a ani k tomu nepřiložil srdce svého.

24 Kopali pak všickni Egyptští vůkol řeky, hledajíce vody ku pití; nebo nemohli pít vody z řeky.

25 A vyplnilo se dní sedm, jakž ranil Hospodin řeku.

KAPITOLA 8.

Žáby, 16. stěnice, 20. a jedovaté žížaly na Egypt dopuštěny.

1 I mluvil Hospodin k Mojžíšovi: Vejdi k Faraónovi a rci jemu: Takto praví Hospodin: *Propuště lid můj, ať mi slouží.

2 Pakli nebudeš chtít propustiti, aj, já raním všechny krajiny tvé žábami.

3 A vydá řeka množství žab, kteréž vystoupí a polezou do domu tvého a do pokoje, v němž líháš, a na ložce tvé, a do domů služebníků tvých i lidu tvého, a do pecí tvých a do těsta tvého.

4 I na tebe a na lid tvůj, i na všechny služebníky tvé polezou žáby.

5 I řekl Hospodin Mojžíšovi: Rci Aronovi: Vztáhni ruku svou s holí svou na řeky, na potoky a na jezera, a vyved žáby na zemi Egyptskou.

6 I vztáhl Aron ruku svou na vody Egyptské; a vystoupily žáby a přikryly zemi Egyptskou.

7 A *učinili tolikéž čarodějníci skrze své čary; a udělali, že vyšly žáby na zemi Egyptskou.

8 Tedy Faraó *povolav Mojžíše a Arona, řekl: †Modlte se Hospodinu, ať odejme žáby ode mne a od lidu mého; a propustím ten lid, aby obětovali Hospodinu.

9 I řekl Mojžíš Faraónovi: Poctím tě tím, a pověz, kdy bych se měl modliti za tě a za služebníky tvé, a za lid tvůj, aby vyplněny byly žáby od tebe, i z domů tvých; toliko v řece zůstanou.

10 Kterýžto odpověděl: Zítř. A Mojžíš řekl: Podlé slova tvého *necht' jest*, abys věděl, že *žádného *takového* není, jako Hospodin Bůh náš.

11 I odejdou žáby od tebe a od domů tvých, i od služebníků tvých a od lidu tvého; toliko v řece zůstanou.

12 Tedy vyšel Mojžíš s Aronem od Faraona. I volal Mojžíš k Hospodinu, aby odjaty byly žáby, kteréž byl dopustil na Faraona.

- 13^I učinil Hospodin podle slova Mojžíšova; a vymřely žáby z domů, ze vsí i z polí.
- 14^I shrnuli je na hromady; a nasmradila se země.
- 15^Vida pak Faraó, že by *dáno* bylo oddechnutí, více zatvrdil se v srdci svém, a *neuposlechl jich, †jakož byl mluvil Hospodin.
- 16^I řekl Hospodin Mojžíšovi: Rci k Aronovi: Vztáhni hůl svou, a udeř v prach země, aby obrátil se *v stěnice na vsí zemi Egyptské.
- 17^Kteříž učinili tak. Nebo vztáhl Aron ruku svou s holí svou, a udeřil prach země. I byly stěnice na lidech i hovadech; všecken prach země obrátil se v stěnice ve vsí zemi Egyptské.
- 18^Dělali také tak čarodějníci skrze čary své, aby vyvedli stěnice, ale nemohli. A byly stěnice na lidech i hovadech.
- 19^Tedy řekli čarodějníci Faraonovi: Prst *Boží toto jest. A posílilo se srdce Faraonovo, †aniž poslechl jich, jakož mluvil Hospodin.
- 20^Rekl pak Hospodin Mojžíšovi: Vstaň ráno a stůj před Faraonem. Hle vyjde k vodě, a díš k němu: Takto praví Hospodin: *Propuť lid můj, ať mi slouží.
- 21^Pakli nepropuťš lidu mého, hle, já pošlu na tě a na služebníky tvé, a na lid tvůj, a na domy tvé směsici *všelikých škodlivých žížal*; a naplnění budou domové Egyptští *těmi žížalami*, nad to i země ta, na níž oni jsou.
- 22^A *oddělím v ten den zemi Gesen, v níž lid můj zůstává, aby tam nebylo směsice *té*; abys věděl, že jsem já Hospodin u prostřed země.
- 23^A *vysvobozením rozdíl učiním mezi lidem svým a lidem tvým. Zítra bude znamení toto.
- 24^I učinil Hospodin tak. Nebo přišla těžká směsice *škodlivých žížal* na dům Faraonův, a do domů služebníků jeho i na všecku zemi Egyptskou; a nakazila se země od té směsice.
- 25^Povolal *pak Faraó Mojžíše a Arona, a řekl: Jděte, obětujte Bohu svému tu v zemi.
- 26^I řekl Mojžíš: Nenáleží *nám* tak činiti; nebo ohavnost Egyptských obětovali bychom Hospodinu Bohu našemu. A jestliže bychom obětovali *to*, což *jest* ohavnost před očima Egyptských, zdaž by nás neukamenovali?
- 27^Cestou tří dnů půjdeme na poušť, a obětovati budeme Hospodinu Bohu našemu, *jakž nám rozkázal.

Komáři

Prach se promění v komáry, kteří obtěžují lidi i dobytek.

12[16]Hospodin řekl Mojžíšovi: „Vyzvi Árona: ‚Vztáhni svou hůl a udeř do prachu na zemi!‘ Stanou se z *něho* po celé egyptské zemi komáři.“ 13[17]I učinili tak. Áron vztáhl ruku s holí a udeřil do prachu na zemi a na lidech i na dobytku se objevili komáři. Po celé egyptské zemi se ze všeho prachu země stali komáři. 14[18]Když totéž *chtěli* učinit věštcí svými kejklemi, *totiž* vyvést komáry, nemohli. A komáři byli na lidech i na dobytku. 15[19]Věštcí tedy řekli faraónovi: „Je to prst Boží.“ Srdce faraónovo se však zatvrdilo a neposlechl je, jak Hospodin předpověděl.

Mouchy

Hospodin trestá Egypt mouchami. Faraó žádá Mojžíše a Árona o přímluvnou modlitbu.

16[20]Hospodin řekl Mojžíšovi: „Za časněho jitra se postav před faraóna, až vyjde k vodě. Řekneš mu: Toto praví Hospodin: Propuť můj lid, aby mi sloužil! 17[21]Jestliže můj lid nepropuťš, pošlu na tebe, na tvé služebníky, na tvůj lid i na tvé domy mouchy. Domy Egyptanů budou plné much, i ta půda, na které *žijí*. 18[22]Ale zemi Gošen, kde se zdržuje můj lid, v onen den podivuhodně odliším. Tam mouchy nebudou, abys poznal, že já jsem Hospodin *i* uprostřed *této* země. 19[23]Učiním rozdíl^k mezi lidem svým a lidem tvým. Toto znamení se stane zítra.“

20[24]A Hospodin tak učinil. Dotěrné mouchy vnikly do domu faraónova, do domu jeho služebníků a na celou egyptskou zemi. Země byla těmi mouchami zamořena. 21[25]Tu povolal faraó Mojžíše a Árona a řekl: „Nuže, přineste oběť svému Bohu *zde* v zemi.“ 22[26]Mojžíš odpověděl: „Nebylo by správné, abychom to učinili. To, co máme obětovat Hospodinu, svému Bohu, je Egyptanům ohavností^l. Copak by nás neukamenovali, kdybychom před nimi obětovali, co je jim ohavností? 23[27]Odejde-me do pouště *na vzdálenost* tří dnů cesty a tam

BKR

Kapitola 8.

1 *k. 5,1; 7,16.

7 *k. 7,22.

8 *k. 10,17;

12,31.

†1 Král. 13,6.

10 *k. 9,14;

15,11.

1 Kor. 8,5,6.

15 *k. 7,13,22.

†k. 4,21.

16 *Žalm 105,31.

19 *Žalm 8,4;

†64,10.

20 *k. 5,1; 7,16;

8,1.

22 *Žalm 4,4.

23 *Žalm 111,9.

25 *k. 8,8; 10,16.

27 *k. 3,18.

^l V pozadí je patrně vzpomínka na drobopraveckou praxi. Znamení krve je zlé znamení – pro druhého. Proto egyptští věštcí neuzdravují vody, nýbrž ‚učiní totéž‘. To je zlé znamení, ale tentokrát pro Izraele.

^k Dosl.: výkupné (sr Iz 50,2).

^l Obětní zvířata Izraelců (berani, býci aj.) byla pro Egyptany posvátná a nesměla se tudíž obětovat. Ještě v 5. století kněží beraniho boha-stvořitele Chnuma zbořili židovské kolonii v Jébu (Elefantině) chrám, pobouření tamním velikonočním hodem beránka.

ČEP

24 v. 4

26 v. 8

28 v. 11;
:Ex 4,21

9. kapitola

1 Ex 5,1

2 Ex 7,27
:Iz 1,20

3 :Ex 3,20

4 Ex 8,18 11,7

7 :Ex 4,21

8 :Gn 19,28
Ex 19,18

9 :Dt 28,27

10 :Zj 16,2

12 :Ex 4,21

13 Ex 8,16 5,1

14 Ex 8,6

16 Ex 14,4

>Ř 9,17

23 :Ž 18,14

Zj 16,21

25 Ž 78,47

26 v. 4 Ex 8,18

27 Ex 10,16
:1S 15,24

28 Ex 8,4

:1S 12,19

29 :Ž 141,2;

Ex 19,5

budeme obětovat Hospodinu, svému Bohu, jak nám nařídil.“ 24[28]Farao řekl: „Propustím vás tedy, abyste obětovali Hospodinu, svému Bohu, na poušti. Jenom neodcházejte příliš daleko. Proste za mne.“ 25[29]Mojžíš odvětil: „Až od tebe odejdu, budu prosit Hospodina a zítra odletí mouchy od faraóna, od jeho služebníků i od jeho lidu. Jen ať nás opět faraó neobelstí, že by nechtěl propustit lid, aby obětoval Hospodinu.“ 26[30]Pak Mojžíš od faraóna odešel a prosil Hospodina. 27[31]A Hospodin učinil, jak Mojžíš řekl. Mouchy odletěly od faraóna, od jeho služebníků i od jeho lidu. Ani jediná nezůstala. 28[32]Ale faraó zůstal v srdci neoblomný i tentokrát a lid nepropustil.

Dobytčí mor

Hospodin stíhá Egypt dobytčím morem; stáda Izraelců nejsou postižena.

9 1Hospodin řekl Mojžíšovi: „Předstup před faraóna a promluv k němu: Toto praví Hospodin, Bůh Hebrejů: Propusť můj lid, aby mi sloužil! 2Budeš-li se zdráhat *jej* propustit a zatvrdíš-li se proti nim ještě víc, 3tu na tvá stáda, která jsou na poli, na koně, na osly, na velbloudy, na skot i na brav, dolehne Hospodinova ruka velmi těžkým morem. 4Hospodin však bude podivuhodně rozlišovat mezi stády izraelskými a stády egyptskými, takže nezajde nic z toho, co *patří* Izraelcům. 5Hospodin také určil lhůtu: Zítra toto učiní Hospodin v *celé* zemi.“ 6A nazítrí to Hospodin učinil. Všechna egyptská stáda posla, ale z izraelských stád nepošel jediný *kus*. 7Faraó si to dal zjistit, a vskutku z izraelských stád nepošel jediný *kus*; přesto zůstalo srdce faraónovo neoblomné a lid nepropustil.

Vředy

Nemoc přichází i na lidi a podlehnou jí dokonce také egyptští věštcí.

8Hospodin řekl Mojžíšovi a Áronovi: „Naberte si plné hrsti sazí z pece a Mojžíš ať je rozhazuje faraónovi před očima směrem k nebi. 9Bude z nich po celé egyptské zemi poprášek, který způsobí na lidech i na dobytku po celé egyptské zemi vředy hnisavých neštovic.“ 10Nabrali tedy saze z pece, postavili se před faraóna a Mojžíš je rozhazoval směrem k nebi. Na lidech i na dobytku se objevily vředy hnisavých neštovic. 11Ani věštcí se nemohli postavit před Mojžíše pro vředy, neboť vředy byly na věšt-

28I řekl Faraó: Já propustím vás, abyste obětovali Hospodinu Bohu svému na poušti, však dále abyste nikoli neodcházeli. Modlítež se za mne.

29Odpověděl Mojžíš: Aj, já vycházím od tebe, a modliti se budu Hospodinu, aby odešla ta směsice od tebe, od služebníků tvých i od lidu tvého zítra; avšak ať Faraó více nezklamává, nepropouštěje lidu, aby obětovali Hospodinu.

30A vyšel Mojžíš od Faraona, modlil se Hospodinu.

31I učinil Hospodin podle slova Mojžíšova, a odjal tu směsici od Faraona, od služebníků jeho i od lidu jeho, tak že **ani jedné žížaly* nezůstalo.

32Ale Faraó **ztížil* srdce své také i tehdy, a nepropustil lidu.

KAPITOLA 9.

Zmoření dobytka. 8. Vředové Egyptští, 13. a krupobití veliké.

1Tedy řekl Hospodin Mojžíšovi: Vejdi k Faraonovi, a mluv k němu: Takto praví Hospodin, Bůh Hebrejský: Propusť lid **můj*, ať mi slouží.

2Pakli **nebudeš* chtít propustiti, než předce drže ti je budeš:

3Aj, **ruka* Hospodinova bude na dobytku tvém, kterýž jest na poli, na koních, na oslích, na velbloudích, na volích a na ovcech, mor těžký velmi.

4A **učiní* Hospodin rozdíl mezi dobytky Izraelských a mezi dobytky Egyptských, aby nic neumřelo ze všeho, což jest synů Izraelských.

5A uložil Hospodin čas jistý, řka: Zítra učiní Hospodin věc takovou na zemi.

6I učinil Hospodin tu věc na zejtrí, a pomřel **všcken* dobytek Egyptským; z dobytku pak synů Izraelských ani jedno neumřelo.

7I poslal Faraó, a aj, neumřelo z dobytků Izraelských ani jedno. Ale obtíženo jest srdce Faraónovo, a nepropustil lidu.

8I řekl Hospodin Mojžíšovi a Aronovi: Vezměte sobě plné hrsti své popela z pece, a ať jej sype Mojžíš k nebi před očima Faraonovými.

9I obrátí se v prach po vší zemi Egyptské, a budou z něho na lidech i na hovadech **vředové* prýstící se neštovicemi po vší zemi Egyptské.

10Nabravše tedy popela z pece, stáli před Faraonem, a sypal jej Mojžíš k nebi. I byli vředové *plní* neštovic, prýstící se na lidech i na hovadech.

11Aniž mohli čarodějníci státi před Mojžíšem pro vředy; nebo byli vředové na čarodějnicích i na všech Egyptských.

12I zsilil Hospodin srdce Faraónovo, a neposlechl jich, tak jakž byl mluvil Hospodin k Mojžíšovi.

- 13 Tedy řekl Hospodin Mojžíšovi: Vstana ráno, postav se před Faraonem, a rci k němu: Takto praví Hospodin, Bůh Hebrejský: *Propusť lid můj, ať mi slouží.
- 14 Nebo já teď již posli všechny rány své na srdce tvé, i na služebníky tvé a na lid tvůj, abys věděl, *žeť není podobného mně na vsí zemi.
- 15 Nebo nyní, když jsem vztáhl ruku svou, byl bych tebe také ranil i lid tvůj morem tím; a tak bys byl vyhlazen z země.
- 16 Ale však proto jsem tě zachoval, abych *ukázal na tobě moc svou, a ťaby vypravovali jméno mé na vsí zemi.
- 17 Ještě ty pozdvihuješ se proti lidu mému, nechtěje ho propustiti?
- 18 Aj, já dštíti budu zítra v tentýž čas krupobitím těžkým náramně, jakéhož nebylo v Egyptě od toho dne, jakž založen jest, až do tohoto času.
- 19 Protož nyní posli, shromážď dobytek svůj a cokoli máš na poli. Na všechny lidi i hovada, kteráž by nalezena byla na poli, a nebyla by shromážděna do domu, spadne krupobití, a pomrou.
- 20 Kdo *tedy* z služebníků Faraonových ulekl se slova Hospodinova, svolal hbitě služebníky své i dobytek svůj do domu.
- 21 Ale kdož nepřiložil srdce svého k slovu Hospodinovu, nechal služebníků svých a dobytka svého na poli.
- 22 I řekl Hospodin Mojžíšovi: Vztáhni ruku svou k nebi, *ať jest krupobití po vsí zemi Egyptské, na lidi i na hovada i na všelikou bylinu polní v zemi Egyptské.
- 23 Tedy vztáhl Mojžíš hůl svou k nebi, a Hospodin vydal hřímání a krupobití. I sstoupil oheň na zem, a dští Hospodin *krupobitím na zemi Egyptskou.
- 24 I bylo krupobití a oheň smíšený s krupobitím těžký velmi, jakéhož nebylo nikdy ve vsí zemi Egyptské, jakž v ní bydliti lidé začali.
- 25 I ztloukly kroupy po vsí zemi Egyptské, cožkoli bylo na poli od člověka až do hovada; všecku také bylinu polní potloukly kroupy, i všecko stromoví na poli zpřerážely.
- 26 Toliko v zemi Gesen, v níž byli synové Izraelští, nebylo krupobití.
- 27 Poslav tedy Farao, povolal Mojžíše a Arona a řekl jim: *Zhřešil jsem i nyní. Hospodinť jest spravedlivý, ale já a lid můj bezbožní jsme.
- 28 Modlte *se Hospodinu, (nebo dosti jest), ať není hřímání Božího a krupobití. Tedy propustím vás, aniž déle zůstávati budete.
- 29 I řekl jemu Mojžíš: Když vyjdu ven z města, *rozprostru ruce své k Hospodinu, a hřímání přestane,

cích i na všech Egyptanech. 12 Hospodin však zatvrdil faraónovo srdce, takže je neposlechl, jak Hospodin Mojžíšovi předpověděl.

Krupobití

Mojžíš znovu jedná s faraónem a ohlašuje další pohromu. Krupobití zničí úrodu na polích.

13 Hospodin řekl Mojžíšovi: „Za časného jitra se postav před faraóna. Řekneš mu: Toto praví Hospodin, Bůh Hebrejů: Propusť můj lid, aby mi sloužil! 14 Tentokrát zasáhnu do srdce všemi svými údery tebe i tvé služebníky a tvůj lid, abys poznal, že na celé zemi není nikdo jako já. 15 Vždyť už tehdy, když jsem vztáhl ruku, abych bil tebe i tvůj lid morem, mohl jsi být vyhlazen ze země. 16 Avšak proto jsem tě zachoval, abych na tobě ukázal svou moc a aby se po celé zemi vypravovalo o mém jménu. 17 Stále jednáš proti mému lidu zpupně a nechceš jej propustit. 18 Proto spustím zítra v tuto dobu tak hroznou krupobití, jaké v Egyptě nebylo ode dne jeho vzniku až do nynějška. 19 Nuže, dej odvést do bezpečí svá stáda a všechno, co máš na poli. Všechny lidi i dobytek, vše, co bude zastiženo na poli a nebude shromážděno do domu, potluče krupobití, takže zemřou.“ 20 Kdo z faraónových služebníků se Hospodinova slova ulekl, zahnal své otroky a svá stáda do domů. 21 Kdo si slovo Hospodinovo nevzal k srdci, nechal své otroky a svá stáda na poli.

22 Hospodin řekl Mojžíšovi: „Vztáhni svou ruku k nebi. Na celou egyptskou zemi dolehne krupobití, na lidi, na dobytek i na všechny polní byliny v egyptské zemi.“ 23 Když Mojžíš vztáhl svou hůl k nebi, dopustil Hospodin hromobití a krupobití. Na zemi padal oheň. Tak Hospodin spustil krupobití na egyptskou zemi. 24 Nastalo krupobití a uprostřed krupobití šlehal oheň; něco tak hrozného nebylo v celé zemi egyptské od dob, kdy se dostala *do moci tohoto* pronároda. 25 Krupobití potlouklo v celé egyptské zemi všechno, co bylo na poli, od lidí po dobytek; krupobití potlouklo také všechny polní byliny a polámalo všechno polní stromoví. 26 Jenom v zemi Gošenu, kde *sídlili* Izraelci, krupobití nebylo. 27 Tu si farao dal předvolat Mojžíše a Árona a řekl jim: „Opět jsem zhřešil. Hospodin je spravedlivý, a já i můj lid jsme svévolníci. 28 Proste Hospodina. Božího hromobití a krupobití je už dost. Propustím vás, nemusíte tu už dál zůstat.“ 29 Mojžíš mu odvětil: „Jen

BKR

31 *k. 10,19; 14,28.

32 *k. 7,13,22.

Kapitola 9.

1 *k. 5,1; 7,16; 8,1,20.

2 *k. 8,2.

3 *5 Mojž. 2,15.

4 *k. 8,22.

6 *Žalm 78,49.

9 *5 Mojž. 28,27.

13 *k. 5,1; 7,16.

14 *k. 8,10; 15,11.

16 *Řím. 9,17; †k. 10,2.

22 *Žalm 18,14.

23 *Joz. 10,11. Žalm 78,47.

27 *k. 10,16. 1 Sam. 15,24.

28 *1 Sam. 12,19.

29 *Žalm 141,1,2. †2 Mojž. 19,5.

ČEP

33 :1Kr 8,22

35 Ex 8,11

10. kapitola

1 :1S 6,6

2 Ex 6,2,8

3 Ex 5,3

4 Ex 7,27 9,2

5 :Jl 1,4

7 :Iz 8,14

9 Ex 5,1

13 :Jl 1n

14 Ž 105,34

16 Ex 9,27

17 Ex 8,4;

:Zj 9,6

19 :Ex 8,27

14,28

20 :Ex 4,21

21 :Mt 27,45

22 Ž 105,28

24 .v. 10

co vyjdu z města, rozprostřu své dlaně k Hospodinu. Hromobití přestane a krupobití skončí, abys poznal, že země je Hospodinova. **30**Vím ovšem, že ty ani tvoji služebníci se stále ještě nebudete Hospodina Boha bát.“

31Potlučen byl len a ječmen, protože ječmen *byl už* v klasech a len *nasazoval* tobolky. **32**Pšenice a špalda však potlučeny nebyly, protože jsou pozdní.

33Mojžíš vyšel od faraóna z města a rozprostřel dlaně k Hospodinu. Hromobití a krupobití přestalo a déšť *už* nezaplavoval zemi. **34**Když farao viděl, že přestal déšť a krupobití i hromobití, hřešil dále. Zůstal v srdci neoblomný, on i jeho služebníci. **35**Srdce faraónovo se zatvrdilo a Izraelce nepropustil, jak Hospodin skrze Mojžíše předpověděl.

Kobylky

Po novém, neúspěšném jednání s faraónem zničí záplava kobylek zbytek úrody v zemi.

10 **1**Hospodin řekl Mojžíšovi: „Předstup před faraóna. Já jsem totiž učinil jeho srdce i srdce jeho služebníků neoblomné, abych mohl uprostřed nich provést tato svá znamení **2**a ty abys mohl vypravovat svým synům i vnukům o tom, co jsem v Egyptě dokázal, i o znameních, která jsem mezi nimi udělal, ať víte, že já jsem Hospodin.“ **3**Mojžíš a Áron tedy předstoupili před faraóna a řekli mu: „Toto praví Hospodin, Bůh Hebrejů: Jak dlouho se budeš zdráhat pokořit se přede mnou? Propuště můj lid, aby mi sloužil. **4**Budeš-li se zdráhat propuště můj lid, pak na tvé území uvedu zítra kobylky. **5**Přikryjí povrch země, takže nebude možno zemi *ani* vidět, a sežerou zbytek toho, co vyvázlo, co vám zůstalo po krupobití. Ožerou také všechny stromy, které vám na polích *znovu* raší. **6**Naplní tvé domy, domy všech tvých služebníků i domy všech Egyptanů. Něco takového neviděli tvoji otcové ani dědové od doby, kdy začali obdělávat půdu, až dodnes.“ Nato se *Mojžíš* obrátil a odešel od faraóna. **7**Faraónovi služebníci řekli: „Jak dlouho nám bude tento *člověk* léčkou? Propuště ty muže, ať slouží Hospodinu, svému Bohu. Což jsi dosud nepoznal, že hrozí Egyptu zánik?“ **8**Mojžíš a Áron byli přivedeni zpět k faraónovi. Ten jim řekl: „Nuže, služte Hospodinu, svému Bohu. Kdo *všechno* má jít?“ **9**Mojžíš odpověděl: „Půjdeme se svou mládeží i se starci, půjdeme se svými syny i dcerami, se svým bravem i skotem, neboť máme slavnost Hospodinovu.“

i krupobití více nebude, abys poznal, že *†*Hospodinova jest země.

30*Ale* vím, že ani ty, ani služebníci tvoji ještě se nebudete báti tváři Hospodina Boha.

31I potlučen jest len a ječmen; nebo ječmen se *byl* vymetal, len také byl v hlávkách.

32Ale pšenice a špalda nebyla ztlučena, nebo pozdní byla.

33Tedy Mojžíš vyšel od Faraona z města, **rozprostřel* ruce své k Hospodinu. I přestalo hřímání a krupobití, a *ani* déšť nelil se na zemi.

34Uzřev pak Farao, že přestal déšť a krupobití a hřímání, opět hřešil; a více obtížil srdce své, on i služebníci jeho.

35I zsililo se srdce Faraonovo, a nepropustil synů Izraelských, tak jakž byl mluvil Hospodin skrze Mojžíše.

KAPITOLA 10.

Kobylky a tmy hrozná v Egyptě.

1I řekl Hospodin Mojžíšovi: Vejdi k Faraonovi, ačkoli jsem já obtížil srdce jeho, a srdce služebníků jeho, abych učinil divy tyto své u prostřed nich;

2A abys *ty* vypravoval v uši synů svých i vnuků svých, **co* jsem učinil v Egyptě, a znamení má, kteráž jsem prokázal na nich; abyste věděli, že já jsem Hospodin.

3I všel Mojžíš s Aronem k Faraonovi, a řekli jemu: Takto praví Hospodin Bůh Hebrejský: Dokavadž nechceš se ponížiti přede mnou? Propuště lid můj, ať mi slouží.

4Pakli **nechceš* propuštěti lidu mého, aj, já uvedu zítra kobylky na krajinu tvou.

5A přikryjí svrček země, aby jí nebylo viděti, a snědí **ostatky* pozůstalé, kteříž vám zanechání jsou po krupobití; zhryzou vám také každý strom pučící se na poli.

6A naplní domy tvé, i domy všech služebníků tvých, a domy všech Egyptských; čehož neviděli otcové tvoji a otcové otců tvých, od počátku bytu svého na zemi až do dne tohoto. A odvrátiv se, vyšel od Faraona.

7Řekli pak služebníci Faraonovi k němu: Dokavadž tento bude **nám* osídlem? Propuště ty muže, ať slouží Hospodinu Bohu svému. Zdaž ještě nevíš, že zkažen jest Egypt?

8I zavolán jest Mojžíš s Aronem před Faraona. Jimž řekl: Jděte, služte Hospodinu Bohu svému. Kdo jsou ti, kteříž jíti mají?

9A odpověděl Mojžíš: S dětmi i s starými našimi půjdeme, s syny i s dcerami našimi, s ovci a s větším dobyttem naším odejdeme; nebo slavnost Hospodinovu *držeti* máme.

- 10 Tedy řekl jim: Nechať jest tak Hospodin s vámi, jako já propustím vás i dítky vaše. Hledte, nebo *zlé jest před tváří vaší.*
- 11 *Nebudet' tak.* Jděte vy sami muži, a služte Hospodinu, nebo toho vy toliko žádáte. I vyhnáni jsou od tváří Faraonovy.
- 12 Tedy řekl Hospodin Mojžíšovi: Vztáhni ruku svou na zemi Egyptskou pro kobylky, ať vystoupí na zemi Egyptskou, a sežerou všelikou bylinu země té, cožkoli zůstalo po *krupobití.
- 13 I vztáhl Mojžíš hůl svou na zemi Egyptskou; a Hospodin uvedl vítr východní na zemi, *aby vál* celého toho dne a celou noc. A když bylo ráno, vítr východní přinesl kobylky.
- 14 A *vystoupily kobylky na všecku zemi Egyptskou, a připadly na všechny končiny Egyptské nesčíslně. Před těmi nebylo takových kobytek, aniž po těch takové budou.
- 15 I přikryly veškeren svrček země, tak že *pro ně* nebylo lze znáti země; a sežraly všelikou bylinu země, a všeliké ovoce na stromích, kteréž zůstalo po krupobití; a nepozůstalo nic zeleného na stromích a bylinách polních ve vsí zemi Egyptské.
- 16 Tedy Farao spěšně *povolav Mojžíše s Aronem, řekl: †Zhřešil jsem proti Hospodinu Bohu vašemu, i proti vám.
- 17 Ale nyní, odpusť, prosím, hřích můj aspoň tento, a modlte se Hospodinu Bohu vašemu, ať jen tuto *smrt odejme ode mne.
- 18 Protož vyšed Mojžíš od Faraona, modlil se Hospodinu.
- 19 I obrátil Hospodin vítr západní tuhý velmi, kterýžto zachvátiv kobylky, uvrhl je do moře Rudého, *tak že* nezůstalo *žádné kobylky ve vsí krajíně Egyptské.
- 20 Ale obtížil Hospodin srdce Faraonovo, a nepropustil synů Izraelských.
- 21 I řekl Hospodin Mojžíšovi: Vztáhni ruku svou k nebi, a *bude tma na zemi Egyptské, a makati ji budou.
- 22 I vztáhl Mojžíš ruku svou k nebi, a byla tma *přehustá po vsí zemi Egyptské za tři dni.
- 23 Aniž viděl jeden druhého, a aniž kdo vstal z místa svého za tři dni; ale synové Izraelští všickni měli světlo v příbytcích svých.
- 24 Potom *povolav Farao Mojžíše, řekl: Jděte, služte Hospodinu. Toliko ovce vaše a větší dobytek váš nechať zůstane, také dítky vaše půjdou s vámi.
- 25 Odpověděl Mojžíš: Dáš také v ruce naše oběti a zápalý, kteréž bychom obětovali Hospodinu Bohu našemu.
- 26 A protož také dobytek náš půjde s námi, a nezůstane ani kopyta; nebo z nich vezmeme ku počtě

10 Farao jim však řekl: „To tak! *Myslíte si, že* Hospodin bude s vámi, když vás propustím s dětmi? To jste si zamanuli špatnou věc. 11 Kdepak! Vy muži si jděte a služte Hospodinu, když o to tak stojíte.“ A vyhnali je od faraóna.

12 Hospodin řekl Mojžíšovi: „Vztáhni nad egyptskou zemi ruku, aby přilétly na egyptskou zemi kobylky a sežraly všechny byliny země, všechno, co zůstalo po krupobití.“ 13 Mojžíš tedy vztáhl nad egyptskou zemi hůl a Hospodin přihnal na zemi východní vítr. *Ten vál* po celý den a celou noc. Když nastalo jitro, přinesl východní vítr kobylky. 14 Kobylky přilétly na celou egyptskou zemi a spustily se na celé území Egypta v takovém množství, že tolik kobytek nebylo *nikdy* předtím ani potom. 15 Přikryly povrch celé země, až se na zemi zatmělo, a sežraly všechny byliny na zemi i všechno ovoce na stromech, co zbylo po krupobití. Na stromech a na polních bylinách po celé egyptské zemi nezbylo nic zeleného. 16 Farao rychle povolal Mojžíše a Árona. Řekl jim: „Zhřešil jsem proti Hospodinu, vašemu Bohu, i proti vám. 17 Sejmi prosím můj hřích ještě tentokrát a prostě Hospodina, svého Boha, aby jen odvrátil ode mne tuto smrt.“ 18 Mojžíš od faraóna odešel a prosil Hospodina. 19 Tu Hospodin obrátil *vítr* a velmi silný mořský vítr odnesl kobylky a prudce je vrhl do Rákosového moře, takže na celém egyptském území nezůstala jediná kobylka. 20 Avšak Hospodin zatvrdil faraónovo srdce, takže Izraelce nepropustil.

Temnota

Hospodin sesílá na Egypt tmu. Farao slibuje propustit lid, ale nechce dovolit, aby s sebou vzal stáda.

21 Hospodin řekl Mojžíšovi: „Vztáhni svou ruku k nebi a egyptskou zemi zahálí temnota, *taková* temnota, že se dá nahmatat.“ 22 Mojžíš vztáhl ruku k nebi. Tu nastala po celé egyptské zemi tma tmoucí *a trvala* po tři dny. 23 Lidé neviděli jeden druhého; po tři dny se nikdo neodvážil hnout ze svého místa. Ale všichni Izraelci měli ve svých obydlích světlo. 24 Farao povolal Mojžíše a řekl: „Odejďte! Služte Hospodinu! Zanechte tu jenom svůj brav a skot. Také vaše děti mohou jít s vámi.“ 25 Mojžíš odpověděl: „Ty sám nám dáš *potřebné* k obětním hodům a k zápalným obětem, abychom je připravili Hospodinu, svému Bohu. 26 Půjdou s námi i naše stáda, ani pazneht *tu* nezůstane. Budeme z nich

BKR

33 *1 Král. 8,22.

Kapitola 10.

2 *1 Sam. 6,6.

4 *k. 8,2; 9,2.

5 *Joel 1,4.

7 *Izai. 8,14.

12 *k. 9,23.

14 *Žalm 105,34.

16 *k. 8,8.25.

†k. 9,27.

17 *Zjev. 9,6.

19 *k. 8,31;

14,28.

21 *Izai. 50,3.

Mat. 27,45.

22 *Žalm 105,28.

24 *k. 8,8; 12,31.

ČEP

ČEP • BKR

27 :Ex 4,21

11. kapitola

2 Ex 3,22

12,35

5 Ex 4,23

12,29;

:Iz 47,2

7 Ex 8,18 9,4

10 :Ex 4,21

12. kapitola

2 :Ex 13,4

5 :Lv 22,20

6 Lv 23,5

Nu 9,5

7 vv. 13,22

8 Nu 9,11

9 :Dt 16,7

10 Nu 9,12

11 Dt 16,3

:Iz 52,12

12 Ž 136,10

>Žd 11,28;

Nu 33,4

13 :Ex 30,12

15 Ex 13,7

23,15 34,18;

:Gn 17,14

16 :Lv 23,3

brát k službě Hospodinu, svému Bohu. My ještě nevíme, čím budeme Hospodinu sloužit, dokud tam nepřijdeme.“ 27 Avšak Hospodin zatvrdil faraónovo srdce a on je nedovolil propustit. 28 Faraó řekl: „Odejdi ode mne. Dej si pozor, ať mi už nepříjdeš na oči. Neboť v den, kdy mi přijdeš na oči, zemřeš!“ 29 Mojžíš odpověděl: „Jak jsi řekl. Už ti na oči nepříjdu.“

Ohlášení poslední pohromy

Mojžíš ohlašuje Izraelcům brzké vysvobození a faraónovi smrt všeho prvorozeného v Egyptě.

11 1 Hospodin řekl Mojžíšovi: „Ještě jednu ránu uvedu na faraóna a na Egypt. Potom vás odtud propustí, nadobro vyhostí, přímo vás odtud vyžene. 2 Vybidni lid, ať si vyžádá každý muž od svého souseda a každá žena od své sousedky stříbrné a zlaté šperky.“ 3 A Hospodin zjednal lidu v očích Egyptanů přízeň. Také sám Mojžíš *platil* v egyptské zemi za velice významného v očích faraónových služebníků i v očích lidu.

4 Mojžíš řekl *faraónovi*: „Toto praví Hospodin: O půlnoci projdu Egyptem. 5 Všichni prvorození v egyptské zemi zemřou, od prvorozeného *syna* faraónova, který sedí na jeho trůnu, po prvorozeného *syna* otrokyně, která *mele* na mlýnku, i všechno prvorozené z dobytka. 6 Po celé egyptské zemi se bude rozléhat veliký křik, jakého nebylo a už nebude. 7 Ale na žádného Izraelce ani pes nezavrčí, ani na člověka ani na dobytče, abyste poznali, že Hospodin podivuhodně rozlišuje mezi Egyptem a Izraelem. 8 Všichni tito tvoji služebníci sestoupí ke mně, budou se mi klanět a říkat: Odejdi ty i všechen lid, který jde za tebou! Teprve potom odejdu.“ Nato Mojžíš, planoucí hněvem, od faraóna odešel.

9 Hospodin řekl Mojžíšovi: „Faraó vás neposlechne, a tak mých zázraků v egyptské zemi ještě přibude.“ 10 Mojžíš a Áron všechny ty zázraky před faraónem učinili, ale Hospodin zatvrdil faraónovo srdce, takže Izraelce ze své země nepropustil.

Hospodinu Bohu našemu. My pak nevíme, čím sloužit máme Hospodinu, dokudž nepřijdeme tam.

27 Zatvrdil pak Hospodin srdce Faraonovo, tak že nechtěl propustiti jich.

28 I řekl mu Faraó: Odejdi ode mne, a varuj se, abys více neviděl tváři mé; nebo *v který den uzříš tvář mou, umřeš.

29 Odpověděl Mojžíš: *Dobře jsi řekl; neuzřímt' více tváři tvé.

KAPITOLA 11.

Předpovědění poslední rány Egypta a rozkaz Boží o zloupení jeho.

1 Řekl pak byl Hospodin Mojžíšovi: Ještě ránu jednu uvedu na Faraona a na Egypt, potom propustí vás odsud; propustí docela, anobrž vypudí vás odsud.

2 Mluv nyní v uši lidu, ať vypůjčí jeden každý *od bližního svého, a každá od bližní své klínů stříbrných a klínů zlatých.

3 A dal Hospodin milost lidu před očima Egyptských. (Sám také Mojžíš veliký byl velmi v zemi Egyptské, před očima služebníků Faraonových i před očima lidu.)

4 I řekl Mojžíš: Takto praví Hospodin: O půlnoci já půjdu prostředkem Egypta.

5 A pomře všecko *prvorozené v zemi Egyptské, od prvorozeného Faraonova, jenž seděti měl na stolici jeho, až do prvorozeného *děvky, kteráž jest při žernovu, i všecko prvorozené hověd.

6 I bude křik veliký po vsi zemi Egyptské, *jakéhož nebylo *prvé*, a jakéhož nikdy nebude více.

7 U synů pak Izraelských nikdež nehne pes jazykem svým, *ovšem pak* ani člověk *ani hověd, abyste věděli, že rozdíl učinil Hospodin mezi Egyptskými a Izraelskými.

8 I sstoupí všickni tito služebníci tvoji ke mně, a skláněti mi se budou, řkouce: Vyjdi, ty i všechen lid, kterýž jest pod správou tvou; a potom vyjdu. A vyšel od Faraona s velikým hněvem.

9 I řekl Hospodin Mojžíšovi: Neposlechneť vás Faraó, abych rozmnožil zázraky své v zemi Egyptské.

10 Ale Mojžíš a Aron činili všecky ty zázraky před Faraonem; Hospodin pak zatvrdil *srdce Faraonovo, tak že nepropustil synů Izraelských z země své.

^mDosl.: mezi oběma večery; buď před západem slunce, když se slunce začíná schylovat k západu (farizeové, talmud) nebo po západu, než se úplně setmí (samaritáni).

ⁿ + a kosti mu nezlámete, O' (sr v. 46; Nu 9,12; Ž 34,21; J 19,36).

^o Kvas je tu připomínkou minulosti. Vstup do nového života nesmí být narušen ničím starým.

KAPITOLA 12.

Narízení hodu beránka. 29. Pobití prvorozených. 34. Vyjití z Egypta.

- 1 Mluvil pak Hospodin k *Mojžíšovi a k Aronovi v zemi Egyptské, řka:
- 2 Tento měsíc počátek měsíců vám *bude*; první vám bude mezi měsíci ročními.
- 3 Mluvte ke všemu shromáždění Izraelskému, řkouce: Desátého dne měsíce tohoto vezmete sobě jeden každý beránka po čeledech, beránka na *každý* dům.
- 4 Byl-li by pak dům tak malý, že by s beránka býti nemohl, přivezme souseda svého, kterýž jest blízky domu jeho, podle počtu duší; jeden každý počte *tolik osob*, kolikž by jich snísti mohlo beránka.
- 5 Beránka *bez vady, samce ročního míti budete, kteréhož z ovcí aneb z koz vezmete.
- 6 A chovati ho budete až do čtrnáctého dne měsíce tohoto; a zabije ho všecko množství shromáždění *Izraelského k večerou.
- 7 A vezmouce krve, pomazí obou veřejí a nade dveřmi u domů, v nichž jej jísti budou.
- 8 I budou jísti noci té maso pečené ohněm, *s chleby přesnými; s *bylinami* hořkými jísti jej budou.
- 9 Nebudete jísti z něho *nic* surového ani v vodě vařeného, ale pečené ohněm, s hlavou jeho i s nohami a droby.
- 10 Nezanecháte z něho *ničehož do jitra; pakli by co pozůstalo z něho až do jitra, ohněm spálíte.
- 11 Takto jej pak jísti budete: Bedra svá přepásaná *míti* budete, obuv svou na nohách svých a hůl svou v ruce své, a jísti budete s chvátáním; *nebo* jítí jest Hospodinovo.
- 12 V tu noc zajisté půjdu po zemi Egyptské, a budu *bíti všecko prvorozené v zemi Egyptské, od člověka až do hovada, a †nade všemi bohy Egyptskými učiním soud: Já Hospodin.
- 13 Krev pak ta na domích, v nichž budete, budeť vám na znamení; a když uzřím krev, pominu vás, a nebude mezi vámi rána zahubující, když bítí budu *prvorozené* v zemi Egyptské.
- 14 A budeť vám den ten na památku, a slaviti jej budete slavný Hospodinu po rodech svých; *právem věčným slaviti jej budete.
- 15 Za sedm *dní přesné chleby jísti budete, a hned prvního dne vyprázdíte kvas z domů vašich; nebo kdožkoli jedl by co kvašeného od prvního až do sedmého dne, †vyhlazena bude duše ta z Izraele.
- 16 A v den první *budeť* *shromáždění svaté; dne také sedmého shromáždění svaté míti budete. Žádného díla nebude děláno v nich; toliko čehož se

VELIKONOCE A VYJITÍ Z EGYPTA

Narízení hodu beránka

Hospodin přikazuje, aby se lid připravil na slavení velikonoc. Mojžíš to oznamuje izraelským starším.

12 ¹Hospodin řekl Mojžíšovi a Áronovi v egyptské zemi: **2** „Tento měsíc bude pro vás začátkem měsíců. Bude pro vás prvním měsícem v roce. **3** Vyhlaste celé izraelské pospolitosti: Desátého *dne* tohoto měsíce si každý vezmete beránka podle *svých* rodů, beránka na rodinu. **4** Kdyby byla rodina malá a na beránka by nestačila, přibere si *každý* souseda, který bydlí nejbliže jeho rodiny, aby *doplnil* počet osob. Podle toho, kolik kdo sní, stanovíte počet na beránka. **5** Budete mít beránka bez vady, ročního samce. Vezmete *jej* z ovcí nebo z koz. **6** Budete *jej* opatrovat až do čtrnáctého dne tohoto měsíce. Navečer^m bude celé shromáždění izraelské pospolitosti *beránky* zabíjet. **7** Pak vezmou trochu krve a potrou jí obě veřeje i nadpraží u domů, v nichž jej budou jíst. **8** Tu noc budou jíst maso upečené na ohni a *k němu* budou jíst nekvašené chleby s hořkými bylinami. **9** Nebudete z něho jíst nic syrového ani vařeného ve vodě, nýbrž *jen* upečené na ohni s hlavou i s nohama a vnitřnostmi. **10** Nic z něho nenecháte do ránaⁿ. Co z něho zůstane do rána, spálíte ohněm. **11** Budete *jej* jíst takto: Budete mít přepásaná bedra, opánky na nohou a hůl v ruce. Sníte *jej* ve chvatu. To bude Hospodinův hod beránka. **12** Tu noc projdu egyptskou zemí a všecko prvorozené v egyptské zemi pobiji, od lidí až po dobytek. Všechna egyptská božstva postihnu svými soudy. Já jsem Hospodin. **13** Na domech, v nichž budete, budete mít na znamení krev. Když tu krev uvidím, pominu vás a nedolehne na vás zhoubný úder, až budu bít egyptskou zemi. **14** Ten den vám bude *dnem* pamětním, budete *jej* slaviti jako slavnost Hospodinovu. Budete *jej* slaviti po *všechna* svá pokolení. To je provždy *platné* nařízení. **15** Po sedm dní budete jíst nekvašené chleby. Hned prvního dne odstraníte ze svých domů kvas^o. Každý, kdo by od prvního do sedmého dne jedl něco kvašeného, bude z Izraele vyobcován. **16** Prvního dne budete mít bohoslužebné shromáždění. I sedmého dne budete mít bohoslužebné shromáždění. V těch *dnech* se nebude konat žádné dílo. Smíte si připravit jen to, co každý potřebuje

BKR

28 *1 Mojž. 2,17.

29 *Jan 19,37.

Kapitola 11.

2 *k. 3,22; 12,35.

5 *k. 4,23; 12,29.

†Izai. 47,2.

6 *Mat. 24,21.

7 *Joz. 10,21.

10 *k. 10,20.

Kapitola 12.

1 *k. 9,8.

3 Mojž. 10,8; 11,1.

5 *Žid. 7,26.

6 *3 Mojž. 23,5.

4 Mojž. 9,5; 28,4.

8 *4 Mojž. 9,11.

10 *4 Mojž. 9,12.

12 *Žalm 136,10.

Žid. 11,28.

†4 Mojž. 33,4.

14 *Řim. 10,4.

15 *k. 23,15;

34,18.

†1 Mojž. 17,14.

16 *3 Mojž. 23,3.